

GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KRANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KRANJ-OKOLICA STEV. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, ČETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA STEVILKA STANE 10 DIN

Gorenjska
pozdravlja
visokega gosta

Nesorazmerje med ostvarjenimi dohodki in dobičkom - 5 minut po telefonu

V I. polletju so v radovljiškem okraju ostvarili nekaj nad 12.280 milijonov dinarjev dohodkov

Na seji obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora, ki je bila pretekli ponedeljek v Radovljici, so med drugim razpravljali o izpolnitvi družbenega plana za prvo polletje letos. Iz poročila, ki ga je podal predsednik gospodarskega sveta OLO tov. Danilo Bračić in razprave na seji je bilo razvidno, da so v radovljiškem okraju uspešno izpolnili obveznosti po družbenem planu. V prvem polletju so kljub pomanjkanju elektrike dosegli nekaj nad 12.280 milijonov dinarjev bruto dohodka ali 48% od letnega plana. Nekatera podjetja so izpolnila svoje količinske plane takole: Železarna Jesenice s 50,4%, Plamen Kropa 48,5%, Lip. Bled 83,2%, Veriga Lesce 49%, Gozdno gospodarstvo 63% itd.

»Prav gotovo je, da letošnje leto lahko imenujemo leto normalizacije in ureditve gospodarskega življenja. Predpisi, ki so prišli v veljavo, so postali tak regulator gospodarskega razvoja, da so nam že do sedaj prinesli lepe uspehe«, je v svojem poročilu dejal tovariš Bračić.

Iz poročila je bilo dalje razvidno, da je povzročalo največ težav pozno sprejetje družbenega plana za to leto. Za prihodnje leto pa bodo v radovljiškem okraju sprejeli družbeni plan že meseca novembra, tako da bodo v januarju že povsem na jasnem, kaj in kakšne naloge stojijo pred skupnostjo.

Zanimivo je tudi stanje v gostinskih podjetjih, v katerih so predvidevali 13 milijonov dinarjev izgube, po bančnih poročilih pa so v prvem polletju izkazala gostinska podjetja le 450.000 dinarjev izgube. Ker pa glavna sezona nastopi tako rekoč šele v tretjem četrtletju, pričakujejo, da bodo gostinska podjetja zaključila svoje poslovno leto brez izgub. To jim bo zlasti omogočila tudi sprememba v družbenem planu, ki odreja plačevanje amortizacije sezonskim podjetjem samo za čas obratovanja. Trgovska podjetja pa so zaključila prvo polletje z okoli 400.000 dinarjev dobička. Ta dobiček pa so odborniki osporavali, ker trgovska podjetja niso upravičena ustvarjati dobička, temveč morajo pribiti toliko marže, da krijejo svoje stroške. Obrt je ustvarila okoli 5 milijonov dobička. Iz tega sledi, da so plan dohodkov realizirali z 48% in dosegli 75% planiranega dobička.

Prav gotovo je sorazmerje med ostvarjenimi dohodki in dobičkom nesorazmerno, ki pa izvira predvsem iz planiranih rezerv v materialnih stroških. Pri tem so tudi podjetja izkoristila priliko za skrivanje notranjih rezerv, saj so bili materialni stroški za 23% višji kot bi morali biti po predvidenem planu. Iz tega izhaja zaključek, da bodo morali v bodoče organi ljudskega odbora, ki imajo opravka s podjetji in planiranjem, temeljiteje spoznati s problemi in plani posrednih podjetij, ker le tako bodo lahko plani za leto 1955 realnejši.

V proračunu Okrajnega ljudskega odbora je bilo izkazano v prvem polletju le 38,3% plačnega planiranega dobička, čeprav je bil dosežen s 75%. Na prvi pogled te številke ne kažejo rožnate situacije, toda v tretjem četrtletju se je stanje znatno spremenilo. Tako ima okrajni ljudski odbor sedaj v banki okoli 100 milijonov dinarjev, s katerimi lahko sproti plačuje obveznosti do občin in drugih. Tudi občine so že dobile skoraj vse dotacije. Med letom se je tudi okrajni proračun nekoliko spremenil. Od prvotne vsote 556 milijonov dinarjev na 734 milijonov dinarjev z dodatnim proračunom iz davka na presežek plač. Ta sredstva so namenjena za gradnjo ješenjskih blokov. Pri črpanju izdatkov so pokazali dokajšnjo štednjo predvsem pri osebnih izdatkih, katerih letno vsoto so izkoristili s 37%, operativnih izdatkov 46%, funkcionalnih izdatkov pa samo 27% itd. Pri uporabi investicijskih sredstev tajništva za prvo leto in kulturo pa je nerazumljivo to, da so v prvem polletju porabili le okoli 10% predvidenih sredstev. Člani sveta so pojasnjevali to stanje s tem, da bodo ta sredstva do konca leta lahko izkoristili, ker so dela na gradnji šol v polnem teku. Se

manj razveseljivo pa je stanje v zdravstvu, kjer so v prvem polletju porabili le 2% investicijskih sredstev. Jasno je, da so potrebe tudi v zdravstvu ogromne, to posebno dobro vedo Bohinjci, ki se že toliko časa borijo za gradnjo ambulante, da ne govorimo o potrebah jeseniške bolnice in ostalih objektov. Zato bo moral Svet za zdravstvo in socialno politiko, katerega vodstvo je prevzel novi predsednik tovariš Ivan Bertonec - Johan odločno prijeti za delo, sicer bodo sredstva zapadla.

Pri plačevanju davkov pa so se v prvem polletju zelo slabo izkazali obrtniki in so dolgovali za leto 1953 in na račun I. in II. akotacije nad 15 milijonov dinarjev. Stanje se je v tretjem četrtletju izboljšalo in sedaj dolgujejo obrtniki še okoli 7 milijonov dinarjev.

Potem, ko so odborniki slišali še obrazložitev odloka za izvajanje uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš, so se razšli in se popoldne ponovno sestali na ločenih sejah obeh zborov.

Pri plačevanju davkov pa so se v prvem polletju zelo slabo izkazali obrtniki in so dolgovali za leto 1953 in na račun I. in II. akotacije nad 15 milijonov dinarjev. Stanje se je v tretjem četrtletju izboljšalo in sedaj dolgujejo obrtniki še okoli 7 milijonov dinarjev.

Potem, ko so odborniki slišali še obrazložitev odloka za izvajanje uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš, so se razšli in se popoldne ponovno sestali na ločenih sejah obeh zborov.

Potem, ko so odborniki slišali še obrazložitev odloka za izvajanje uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš, so se razšli in se popoldne ponovno sestali na ločenih sejah obeh zborov.

Razgovor s predsednikom ObLO Dobje-Mojstrana tov. Potočnik Janezom

Z našim razgovorom s predsednikom občine v Mojstrani smo zaključili našo stalno rubriko »5 minut po telefonu«. S tem pa seveda ni rečeno, da bomo prenehali s stiki z volivci in odgovornimi odborniki v teh občinah. Trudili se bomo, da bomo tudi odslej objavljali novice in ostale prispevke iz teh krajev. Naša želja je, da bi še nadalje sodelovali tako kot doslej, oziroma še boljše kot doslej. Od samih občanov in ostalih pa bo v veliki meri odvisno, kaj in koliko bo o njih, tako dobrega kot slabega, napisano v našem tedniku.

Tokrat smo poklicali Dobje-Mojstrano, kjer so nam povedali, da so lansko leto vložili največ sredstev v izgradnjo vodovoda v občini, za kar so porabili 9.100.000 dinarjev. Razen tega pa so se delali na regulaciji hudournikov tako, da so lansko leto dokončno uredili spodnji del hudournika Dedučnik.

V letošnjem letu pa so z vsemi silami in razpoložljivimi sredstvi nadaljevali, že lansko leto začeta dela na vodovodu, ki je leto: že toliko dograjen, da imajo posamezne hiše na desnem bregu Bistrice že tako težko pričakovano vodo. Od 10 milijonov dinarjev, kolikor so jih za letošnje gradnjo predvideli, so do sedaj porabili že nad 7.400.000 din.

Razen teh del so popravili

tudi javno razsvetljavo v občini, za katero so porabili pol milijona dinarjev. Adaptirajo pa tudi stanovanjsko hišo, katero bodo preuredili v občinski dom. Zgradba, za katero imajo predvidenih letos 1,5 milijona dinarjev, bo dokončana šele prihodnje leto. V novi zgradbi bo imela svoje prostore tudi pošta z novo avtomatično telefonsko centralo.

Nikar pa ne mislite, da pri nas ni pereč stanovanjski problem. Zaenkrat sicer še ne mislimo na kakršnokoli stanovanjsko gradnjo, ker za to nimamo nobenih razpoložljivih sredstev. Verjetno pa bomo nekaj stanovanj gradili že drugo leto predvsem za učiteljsvo. S tem smo zaključili naš telefonski razgovor z tovarišem predsednikom.

Zbori volivcev bodo razpravljali o stanovanjskih problemih

28. redna seja LOMO Kranj — Od 7. do 10. sept. zbori volivcev

V torek je imel svojo redno sejo LOMO Kranj, ki je razpravljala o raznih vprašanjih, med katerimi je bilo vsekakor najpomembnejše sklicanje zborov volivcev, na katerih bodo razpravljali o stanovanjskih problemih.

Najprej so odborniki potrdili predloge za imenovanje direktorjev in poslovodij nekaterih podjetij in samostojnih trgovin, ki jih je sestavila Komisija za imenovanje pri ljudskem odboru.

Ker je za prekrške upravnega aparata potrebno Disciplinsko sodišče, ki obravnava posamezne prestopke administrativnega osebja in ker je njegov doseženi mandat že potekel, so nato odborniki soglasno izvolili novo Disciplinsko sodišče, kateremu bo predsedoval odbornik Pavle Bajželj.

Novo stanovanjske najemnine na področju mesta Kranja so že v veljavi, vendar se Izvršni svet LRS s količnikom okolišev, s katerim se množi število m² in dosežene točke pri najemninah, ni strinjal in je smatral, da je potrebno količnik zvišati in bolj prilagoditi mestu Ljubljani. Toda na ponovno obrazložitev tega problema, katero je predložil LOMO Kranj, je Izvršni svet odločil izdajo tovrstnega odloka.

Uspešno delo LOMO Jesenice

Preteklo sredo so na Jesenicah zaključili z vrsto zborov volivcev, na katerih so odborniki poročali v svojem delu in uspehih gospodarstva na področju Jesenic. V prvem polletju je ljudski odbor mestne občine kakor vsi sveti in ostale komisije intenzivno delal, da je lahko dohajal sam razvoj gospodarstva in družbenega upravljanja. V tem času so na Jesenicah med drugim izvedli reorganizacijo trgovske mreže in sedaj posluje 12 trgovskih podjetij, po reorganizaciji gostinske mreže pa je na Jesenicah 14 obratov socialističnega sektorja in 9 obratov

stanovanjskimi problemi precej. Razen tega je mestni odbor prevzel Industrijsko puškarstvo šolo, vendar bo posebna komisija še proučila nekatere probleme finansiranja te ustanove. Sklenili so se še, da bo treba razpravljati tudi o drugih šolah, ki so zavodi s samostojnim finansiranjem.

Na koncu je LOMO izdal garancijsko potrdilo za najetje kredita novo ustanovljenemu podjetju »Agroservis« in odredil parcele, last splošno ljudskega premoženja, za izgradnjo upravne zgradbe podjetja »Projekt«, ki jo bodo začeli graditi že letos.

Ta vprašanja, povezana še s številnimi, volivcem še nepopolnoma razčiščenimi problemi, bodo osnove dnevnega reda zborov volivcev, ki bodo od 7. do vključno 10. t. m.

Ker se LOMO zaveda pomembnosti teh problemov, je tudi vsestransko proučil ta vprašanja. Posamezni odborniki, ki bodo o teh zadevah na zborih poročali, bodo podrobno seznanjeni z vsem materialom tako, da bodo volivcem lahko dali res najtočnejše odgovore na postavljena vprašanja. Razen tega bo ljud. odbor tudi natisnil majhno brošuro, ki bo obravnavala nekatere probleme stanovanjskega vprašanja in stanovanjske skupnosti.

Vsestranske priprave so v teku, volivci in terenski odbori SZDL pa bodo morali s tehničnimi in konkretnimi predlogi doprinesiti k uspehu zborov volivcev, kajti marsikdo bo ravno na teh zborih dobil točen in pravičen odgovor na razna ugibanja, katerih je zadnje čase v zvezi s

privatnega sektorja, ki pa so bolj na periferiji mesta. Tudi družbeni plan so na področju Jesenic v prvem polletju zaključili z uspehom in ustvarili nad 9.104 milijonov dinarjev bruto prometa ali skoraj 58% letnega plana. Na zborih volivcev so se državljanji zanimali tudi za druga vprašanja, ki se tičejo poglobljanja socialistične demokracije, razširjenja družbenega upravljanja itd. Posebno so se zanimali tudi za izvajanje uredbe o upravljanju stanovanjskih hiš, novih najemninah za stanovanjstva in 14 obratov socialističnega sektorja in 9 obratov

delovanju med našima dvema državama in nov prispevek k udržiteli trojne zveze balkanskih držav. V osebnosti predsednika republike g. Djelala Bayara pa vidi naše ljudstvo človeka — boreca za novo, moderno Turčijo in za mirno in enakopravno sožitje med narodi — boreca za mir v svetu. Zato ne smatra obiska samo kot vpljudnostno vrnitev obiska predsedniku naše zveze republike tovarišu Josipu Brozu-Titu in zato z nepopisnim veseljem sprejema draga gosta v svoji sredi.

Sodelovanje med tremi balkanskimi državami Jugoslavijo, Turčijo in Grčijo je z nedavnim podpisom trojne zveze na Bledu stopilo v novo obdobje. Trojna zveza je svetel vzgled prijateljskega sodelovanja med tremi enakopravnimi partnerji in zato njen pomen presega okvire držav podpisnic. V sodelovanju med Turčijo, Jugoslavijo in Grčijo se odpirajo nove možnosti na političnem, vojaškem, gospodarskem, kulturnem itd. področju. Z utrjevanjem tega sodelovanja pa se vse bolj krepi stebra miru in varnosti na Balkanu.

Razgovori, ki jih bo imel med svojim obiskom v Jugoslaviji predsednik republike Turčije g. Djelal Bayar s predsednikom FLRJ tov. Josipom Brozom - Titom, bodo nedvomno dragocen prispevek k utrjevanju sodelovanja med balkanskimi narodi. Izmenjavaj mnenj o najvažnejših zunanje-političnih in balkanskih vprašanjih na višji ravni, bo močno okreplila enotno akcijo treh balkanskih držav za ohranitev miru na Balkanu in v svetlu sploh.

Ko je stopil ugledni gost v sredo, 1. septembra v Reki in Jugoslovanska tla, je iz tisoč in tisočih ust prebivalcev Reke zavrnila prisrčna dobrodošlica. Ta dobrodošlica spremlja predsednika republike Turčije in vsem njegovem potovanju po naši domovini.

V torek, 7. septembra proti večeru bo prispel ugledni državnik tudi na Gorenjsko. Gorenjska se že zdaj pripravlja na prisrčen sprejem. Vsi Gorenjci so ponosni, da bodo lahko pozdravili v svoji sredi visokega predstavnika junaškega turškega ljudstva in da se bodo odločili turškemu ljudstvu za prisrčen sprejem, ki ga je pripravilo našemu dragemu maršalu Titu ob njegovem obisku v Turčiji.

Gorenjci se pripravljajo na množični odhod na Ostrožno

Sestanki SZDL v Kranju

V torek zvečer so bili v Kranju, na Rupi, Primskovem in Centru sestanki članov SZDL na katerih so se pogovarili o zadnjih političnih dogodkih v svetu, predvsem o blejski konferenci, o bližnjem obisku predsednika prijateljske Turčije, o pripravah za proslavo na Ostrožnem itd. Kljub lepemu vremenu in času glapustov, so bili sestanki precej dobro obiskani razen na Primskovem, kjer je bila slaba udeležba. Aktivisti MO SZDL so članom razložili pomen zadnjih mednarodnih političnih dogodkov, posebno pa so se zadržali ob bližnjem obisku predsednika turške republike, ki bo potoval skozi Kranj in mu bodo Kranjčani priredili »ep sprejem. Okrasili bodo tudi mesto. Prav tako so veliko govorili o zgodovini XIV. divizije in pripravah na proslavo »Stajerski v borbi«.

Gorenjski delovni ljudje hočejo na Ostrožnem dokazati veliko povezanost gorenjskih borcev-partizanov in aktivistov z onimi, ki so se v najtežjih časih in prilikah borili za svobodo Štajerske in vseh nas.

Jesenjski kovinarji in drugi delovni ljudje iz radovljiškega okraja se bodo udeležili množične manifestacije v velikem številu. Samo z Jesenic bo odpeljal poseben vlak preko 3.000 kovinarjev, prav toliko pa jih bo prišlo iz ostalega okraja. Posebno velike priprave se vrše po delovnih kolektivih. Na Ostrožno bodo prišli ljudje iz Rače in Kroke, iz Bohinja, Pokljuke in Jelovice. Udeleženci z Gorenjske pa nočejo priti na Ostrožno praznih rok, s seboj bodo povabili kulturno prosvetne skupine, prišlo bo veliko narodnih noš, folklornih skupin, pevskih zborov in godb, tako da bodo dali svoj veliki delež tej veliki vseljidski množični manifestaciji. Priprave so v polnem teku in zajemajo vedno več navdušenih prijajalcev.

Po uradnem obisku laburistične delegacije v Sovjetski zvezi in LR Kitajski, je sedaj informbirojevski satelit Poljska poslala po svoji časopisni agenciji povabilo, naj skupina britanskih laburistov pride prihodnji mesec na dvotedenski obisk.

SPOR NA PACIFIKU

Japonska vlada je ostro protestirala pri južnokorejskemu poslaniku v Tokiu zaradi incidenta, ki se je pripetil v bližini otoka Takešima. Južni Korejci, ki so razmešeni na tem otoku, so obstreljevali japonsko obalno ladjo. Otok sam je sporen in si ga lastita tako Japonska kot Južna Koreja.

TAJEN ARZENAL V TRSTU

V posebnem skrivališču v starem delu tržaškega pristanišča so našli okoli 40 zabojev različnega orožja in streliva. To skrivališče je eno največjih, kar so jih po vojni sploh odkrili. Orožje je bilo angleškega in ameriškega izvora. Policija o najdbi ne daje nobenih izjav.

NEREDI V INDIJI

Predstavniki bombajske policije je izjavil, da je prišlo do preplaha zaradi hindumuslimanskih izredov v Haladarabadu. Med neredi je bilo okoli 20 ljudi. Največ žrtev je bilo lažje in težje ranjenih.

VELIKE POPLAVE

Med poplavami v pokrajini Utar Padeš, v Zahodni Bengaliji in Asamu je utonilo okoli 20 ljudi. Največ žrtev so zahtevale poplave v Zahodni Bengaliji, kjer je utonilo 141 ljudi.

ZAVRNJENA POGODBA

Francoški parlamentarec je odklonil podpis pogodbe o evropski obrambni skupnosti. V Londonu menijo, da bo Anglija sedaj podprla neposredni sprejem Nemčije v Atlantski pakt. Prav tako so sprejeli to vest z velikim obžalovanjem, ker so Francozi odklonili sporazum. Američani pa doslej še niso dali nobene izjave o tem dogodu.

Trgovinska inšpekcija preprečuje izkoriščanje

Trgovinska inšpekcija radovljanskega okraja je v sedmih mesecih letošnjega leta opravila 288 pregledov raznih trgovskih, gostinskih in drugih obratov. Med drugim je inšpekcija pregledala poslovanje 129 obratov KZ, 60 gostinskih obratov, 46 šušmarjev itd. Ker je inšpekcija odkrila vrsto nepravilnosti, je 64 primerov prijavila tožilstvu, arbitraži, sodniku za prekrške itd. Trgovinska inšpekcija je predvsem pregledala poslovanje podjetij, ki se bavijo z lesno trgovino, kako so vodili poslovne knjige v gostinskih podjetjih, kako so v kmetijskih združenjih izkoriščali regres za pospeševanje kmetijstva itd. Na podlagi rezultatov inšpekcije je bilo podjetjem odvzeto za 8.830.000 din nedovoljeno ustvarjenih sredstev, nekatere trgovine z lesom so morale vplačati nad 1.800.000 dinarjev gozdne takse, ki so jo nameravale utajiti, KZ pa so morale vrniti banki skoraj 1 milijon 500.000 din neupravičeno porabljenega regresa itd. Prav zanimive so ugotovitve inšpekcije v trgovini z lesom. Podjetja so od kmetov kupovala večje količine lesa, kot so se izkazala s potrdili o plačani gozdni taksi. Šlo je tako daleč, da so sekali brez sečnih dovoljenj. Posebno širok razmah je zavzelo tudi prekupčevanje z lesom in se je razvila divja tekma za nabavo lesa preko podjetij, kmetov, preko posredovalcev itd., seveda vse pa s mastnimi dobički. Izkoriščali so tudi sečna dovoljenja in nakazila. Franc J. z Bleda je v treh mesecih prodal za 100.000 din lesa iz državnega gozda. Pri kontroli gostinskih podjetij naj kot primer služi »Grajski dvor« v Radovljici, o čemer smo že pisali. Povemo pa naj še to, da je podjetje v juliju, ko je bilo pod prisilno upravo, izkazalo za okoli 100.000 din dobička.

Borcem Kokrškega odreda

Stab za vojaška vprašanja pri okrajnem odboru ZB NOV okr. Kranj poziva vse borce Kokrškega odreda, Slanrove brigade, Zidanske brigade, XIV. divizije — (Tomšičeva, Bračičeva, Sercerjeva brigada), Zasavske kamniškega odreda, Kozjanskega odreda, Lackovega odreda, VDV brigade, Pohorskega odreda, Vzhodno in Zahodno Koroškega odreda, I. Stajerskega bataljona ter II. grupe odredov, da se javijo pisмено, telefonično (št. tel. 402-70), ali osebno na okrajnem odboru ZB NOV zaradi prijave pri udeležbi na Ostrožnem, Ravno tako naj se prijavi tudi aktivisti, ki so sodelovali z omenjenimi edinicami, odnosno na področju IV. operativne cone. Borci Kokrškega odreda formirajo svoje nekdanje borbene edinice, a

Razstava v Kamniku preseneča

Preteklo soboto je bila v Kamniku odprta pomembna gospodarska razstava. — Otvoritveni svečanosti so poleg drugih obiskovalcev prisostvovali tudi sekretar OK ZKS za Ljubljano Janez Vipotnik, predsed. MLO Ljubljana Dr. Marijan Dermastja, tajnik Glav. odbora sindikata za Slovenijo Mavricij Bore, državni sekretar za gospodarstvo ing. Tepina in drugi. Pozdravil jih je predsednik LOMO Kamnik Janko Alfred in spregovoril nekaj besed o pomenu te velike gospodarske prireditve. Razstava sicer nima komercialnega pomena, pač pa je njen

namen prikazati velik razmah kamniškega in okoliškega gospodarstva v zadnjih letih. Obiskovalci so pri ogledu razstave dobili najboljše vtise in so se lahko prepričali, da so vsi razstavljalci pri urejanju svojih paviljonov zelo potrudili. Med najlepše urejene prostore spadajo prav gotovo razstavišča podjetij: »Stol«, »Titan«, »Svilanit«, Keramično-kemične industrije, Podjetja »Kamnik« itd. Pozornost obiskovalcev pa pritegne tudi razstavišče Papirnice Količevu in Rudnika kaolina, ki prikazuje celoten proces proizvodnje.

Zlati jubilej „STOLA“

Gospodarska razstava v Kamniku je bila prirejena v počastitev jubileja pomembne tovarne upognjene pohištvajenega obstoja.

K svečanosti, ki je bila istega dne kot otvoritev razstave, so bili prisotni pri razgledu gospodarske razstave. Dvorana, kjer je bila svečanost, je bila nabito polna. Prav vsi člani delovnega kolektiva so hoteli biti navzoči pri slavnosti. Zgodovino tovarne in težko življenje delavcev v njej pa je v svojem govoru dal predsednik DS Ivan Urh. Spregovoril je tudi tovariš Mavricij Bore, nekdanji član delovnega kolektiva, in čestital delavcem k velikim delovnim zmagam ob 50-letnici obstoja podjetja. Občani Kamnika so lahko ponosni na delovni kolektiv tovarne »Stol«, ki se z vsemi silami trudi, da bi čim prej ustvaril delovnemu ljudstvu boljše življenjske pogoje.

Slavnostnemu delu je nato sledil kulturni program, ki so ga pripravili sami člani kolektiva.

Iz Domžal

Dela na obnavljanju in preurejanju stavbe LOMO v Domžalah se bližajo koncu. V stavbo, katero so deloma predelovali še pred vojno, je LOMO od leta 1945 pa do danes vložil že okoli 16 milijonov dinarjev. Ko bo popolnoma obnovljena, bo Domžalam res v ponos.

Tovarna usnja na razstavi

Leta 1924 je stala na mestu, kjer stoji danes kamniška tovarna usnja, mala usnjarska delavnica. Bivši lastnik tovarne jo je kupil, sezidal tovarno, moderniziral naprave in zaslovel s svojimi izdelki v svetu. To je bilo svinjsko galanterijsko usnje. Po osvoboditvi so izboljšali tehnološki proces, začeli so izdelovati nove vrste usnja, kot safijane, tapetniško in rokavčarsko usnje ter cepļence, vse iz svinjske kože. Izboljšali so sanitarne naprave, izdobička pa postavljajo novo lužilnico, ki bo najmodernejša v srednji Evropi. Toliko o zgodovini tovarne.

Te dni vidimo tovarniške izdelke na veliki gospodarski razstavi v Kamniku v okusno opremljenem paviljonu. Seveda ni to edino razstavišče, saj razstavlja in vseh večjih evropskih sejmih, vedno pa na Zagrebškem velesejmu. Kupcev je dovolj, vsa zapadna Evropa, Avstralija in ZDA, da ne govorimo o doma-

Investicije v železarni

V sedmih mesecih so v železarni na Jesenicah investirali že nad 1.362 milijona din.

V sedmih mesecih letošnjega leta so v jeseniški železarni porabili za investicijsko izgradnjo nad 1.362 milijonov din. Največ sredstev so porabili za gradnjo novega obrata tanke pločevine, katero gradijo na Javorniku in sicer skoraj 400 milijonov din, nadalje za razširjenje obrata jeklarne 190 milijonov din, obnavljanje in gradnjo še topilnice, kotlovnice, nove predelovalne obrate itd.

Reševanje stanovanjskega problema v Domžalah

Menda ni naselja, vasi, zlasti pa mesta v naši domovini, kjer stanovanjsko vprašanje ne bi bilo pereče. V tem oziru nikakor ne zaostajajo niti Domžale, kjer ne moreš dobiti stanovanja, če si še tako prizadevaš. Toda ne zaradi tega, ker vam stanovanje ne bi pripadalo, ali ker stanovanja ne bi bili potrebni. Tudi ne zaradi tega, ker vam ga ne bi hoteli nakazati, temveč skratka zato, ker stanovanj ni. Domžale niso več vas kot pred 50 leti. Postale so pomembno središče s številnimi tovarnami, podjetji ter gospodarskimi in kulturnimi ustanovami. Zaradi tega je ravno stanovanjski problem v Domžalah tako pereč. Zato je LOMO Domžale sklenil kar najresnejše spoprijeti se s tem problemom in v kratkem bodo vidni sadovi tega prizadevanja.

Ze koncem drugega tedna bo LOMO začel graditi s krediti, ki jih je dobil od OLO Ljubljana-okolica en šeststanovanjski blok, v načrtu pa so še štirje enaki bloki. Vendar to ni vse. Gradnjo in gradila bodo tuji podjetja za svoje delavce. Tovarna »Toko« bo gradila dva šeststanovanjska bloka, Papirnica v Količevem en šeststanovanjski blok, ki je deloma že zaseden. Razen teh gradenj pa je dal LOMO okrog 10 milijonov dinarjev posojila posameznikom, ki gradijo lastne stanovanjske hišice. To je le začetek reševanja tega problema. In moramo reči,

Tudi obrtniki in obrtna podjetja so zastopana s kvalitetnimi izdelki. Kamničani se zlasti zanimajo za urbanistični načrt, ki prikazuje bodočo ureditev mesta. Svojo razstavo so priredili tudi planinci in pa Turistično društvo, ki seznanjajo obiskovalce z lepoto in zanimivostmi mesta Kamnika in okolice. Pozornost vzbuja zlasti maketa žičnice na Veliko planino.

V razstavo so vključene nadalje še kmetijska, gozdarska in lovška razstava.

Do sedaj je obiskalo kamniško razstavo že več tisoč ljudi. Vse kaže, da bo ta prireditev v celoti uspeša.

Številni obiskovalci s presečenjem ugotavljajo veliko gospodarsko zmogljivost Kamnika in okoliških krajev, zato bi bilo prav, da bi Kamnik odslej vsako leto pripravil podobno gospodarsko revijo in tako še bolj populariziral izdelke svoje industrije in obrti.

Ob 35-letnici SKOJ

V neposredni bližini Bleda je prijazna vasica Ribno, ki je poznana kot nekdanje zatočišče naših partizanov; na robu vasi se proti Savi Bohinjki pa je tudi lep turistični kraj z mnogimi naravnimi lepotami. Prav na to vas se posebno rada spominja mladina radovljanskega okraja, ki je leta 1949 pomagala pri gradnji Zadrúžnega doma, ki je pomemben kulturni in politični center vasi. Na Taležu, nedaleč stran od Ribnega pa je bila med NOB konferenca SKOJ tega področja.

Prav zaradi tega se je zadnji plenem OK LMS Radovljica odločil, da organizira proslavo 35. obletnice SKOJ 9. in 10. oktobra v Ribnem. V ta namen je bil postavljen poseben odbor, ki ima v grobem že izdelan program te pomembne proslave.

9. oktobra bo v Zadrúžnem domu slavnostna seja OK LMS ob navzočnosti vseh starih mladinskih aktivistov. Taborniki-mladinci iz vsega okraja si bodo popoldan uredili svoj tabor, zvečer pa pripravili ob tabornem ognju kulturni program. Največja slavnost pa bo v nedeljo, 10. oktobra. Ta dan se

bodo zbrali v Ribnem mladi gasilci, taborniki, športniki, planinci, pripadniki vojaške vzgoje in ostala mladina ter prikazali svojo dejavnost. Na Bledu bo odprta razstava o borbi SKOJ in LM v NOB ter njeno sodelovanje v obnovi in socialistični izgradnji. Odkrita bo spominška plošča, kjer je bila konferenca in na Zadrúžnem domu, ki ga je zgradila mladina. Dopoldne bo tudi množično mladinsko zborovanje, dan pa je tudi predlog da se nekaj starih delovnih aktivistov odliku-

je za njihove zasluge pri delu z mladino. Na proslavo bo povabljeni tudi mladina iz okraja Kranj in Tolmin. Tudi na Koprivniku in Gorjušah bodo v tem času odkrite spominške plošče posvečene pomembnim konferencam SKOJ. V teh vseh je bil v času borbe tudi Okrožni komite SKOJ za jeseniško okrožje. Pri občinskih komitejih bodo ustanovljeni posebni odbori, ki bodo skrbeli za čimvečjo udeležbo mladine v Ribnem, ter pripravljali proslave v okviru občin.

Občina Podnart je dostojno praznovala

V počastitev spomina prvih talcev naših krajev, ki so padli 24. avgusta 1941 v Ljubnem in v počitve spomina na čase herojske osvobodilne borbe — je imela naša mala občina celo vrsto uspešnih in dobro obiskanih kulturnih in športnih prireditev ter spominskih svečanosti.

V nedeljo, 22. avgusta, smo se ob taki svečanosti spomnili borcev in aktivistov iz Ovsih, Podnarta in bližnjih vasic pod Lovlico, katerim je na Ovsih postavil lep spomenik, v torek, 24. avgusta, pa smo se oddolžili v Ljubnem na kraju, kjer so bili streljani talci, spominu na njihovo herojsko žrtvovanje. Obakrat so sodelovali pevci Partizana iz Podnarta in recitatorji, spominške besede sta pa izrekla tovariša Jože Kone in Avgust Eberle. V polni dvorani ljubenskega Doma je bila v torek, 24.

V Gorjah pri Bledu so praznovali I. obč. praznik

Prebivalstvo obč. Gorje, znano iz narodnoosvobodilne borbe kot zavedno in junaško, se je minul teden vneto pripravljalo na praznovanje 1. občinskega praznika. Na predlog občinskega odbora Zveze borcev so si izbrali za občinski praznik 28. avgust. Tega dne pred 13 leti je bilo v Spodnjih Gorjah ustreljenih prvih pet talcev. Na mestu usmrtnih talcev so postavili lep spomenik, v katerega so vklesana imena Franc Soklič, Jože Pikon, Janez Zupan, Jože Repe in Karl Repe, ki so prebivalcem Gorj ostali v lepem spominu. Dejstvo, da so dale Gorje 14 prvoborcev, od katerih jih je 6 padlo, dočim jih 8, ki imajo spomenico iz leta 1941 še živih, najbolj nazorno priča svetlo preteklost prebivalstva občine Gorje, ki je v spomin na velike, pa četudi težke čase, letos prvič praznovalo svoj obč. praznik. Ze v petek zvečer, 27. avgusta, so s številnimi kresovi oznanili pričetek praznovanja. V soboto zjutraj so odkrili v Spodnjih Gorjah spomenik prvim petim talcem, kjer je sodelovalo poleg zastopnikov krajevnih organizacij in ljudske oblasti ter svojcev nad tisoč prebivalcev. Odkritju spomenika je sledilo polaganje vencev pred spomenikom padlih borcev v Zg. Gorjah, kamor so se podali v povorki z godbo na čelu. V soboto zvečer so uprizorili partizansko dramo »Raztrganci«, ki je po zaslugi tamošnjih svobodašev v vsakem oziru odlično uspeša, v nedeljo pa je bilo politično zborovanje pred občinskim tlomom, za tem pa koncert godbe na pihala. Popoldne pa je bil v Zg. Gorjah velik telovadni nastop, ki je bil nedvomno eden največjih v okraju in mu je prisostvovalo več tisoč ljudi. Poleg članov domačega Partizana so nastopali tudi člani jeseniškega Partizana, med katerimi sta želi največ priznanja članci vrhunske vrste Sonja Rozmanova in Ada Smolnikarjeva.

Zakaj so izbrali v Domžalah 3. IX. za občinski praznik

Letošnji, že drugi obč. praznik, bodo v Domžalah nadvse slavnostno proslavili. Vsaj po pripravah in programu prireditve bi to lahko sklepali, saj so vse množične organizacije sodelovale v pripravah, praznovanje pa so podprla tudi številna podjetja in ustanove. Obenem z občinskim praznikom pa bo tudi domžalska godba proslavila 70-letnico svojega obstoja.

Zakaj so si Domžalčani izbrali za svoj občinski praznik ravno 3. september? Vsa naša domovina je bila v letih vojne prizorišče dogodkov iz narodnoosvobodilne borbe. Tako je 3. september za Domžale in za narodnoosvobodilno borbo tega kraja pomemben dogodek.

1. septembra je oborožena partizanska patrulja napadla stražarja na Ihanskem mostu in ga ubila. Za ubitega stražarja pa je zloglasni Kutschera pripeljal 10 talcev, katere so privezane na kole pri mostu streljali, v počastitev spomina na te žrtve so sklenili v Domžalah ta dan proglasiti za občinski praznik.

Ze na predvečer prazničnega dne so odšle patrulje po partizanskih poteh med narodnoosvobodilno borbo in obhodile vse okoliške vasi, kjer so se med borbo zadrževali partizani. — Glavne proslave pa so bile 3. septembra, ko je bila po slavnostni seji LOMO komemoracija za ustreljenimi talci na po-

kopališču ter ko so položili vence na grobove padlih borcev v Sumberkom.

Ves teden pa so se vrstile številne kulturne in športne prireditve, kjer so se najbolj odrezali dramska odseka »Svoboda« iz Zadvora in Ihana ter nogometiški iz Domžal. Priredili pa so tudi več razstav, med katerimi je najpomembnejša razstava »Domžale v borbi in svobodi«. Tudi razstava živine in turistična razstava sta precej pomembni.

V nedeljo, 5. septembra zjutraj pa bodo dočakali goste na postaji, odkrili bodo spominško ploščo na Godbenem domu v narodnoosvobodilni vojni padlim godbenikom. Ob 10. uri pa bo šla skozi mesto povorka. Popoldne se bodo občani Domžal in okolice lahko na vrtu Godbenega doma razveselili.

S temi številnimi prireditvami se bodo Domžalčani spominjali svojih za svobodo padlih tovaršev. Pripomniti pa moramo, da nekateri občani še danes menijo, da je praznovanje občinskega praznika le zadeva ljudskega odbora in nekaterih organizatorjev. To je seveda popolnoma zgrešeno pojmovanje. Le ob sodelovanju vseh občanov dobi lahko praznovanje svoj dostojen in slavnostni pomen in samo tako lahko popolnoma uspe.

Občina Podnart je dostojno praznovala

avgusta, slavnostna akademija, ki so se je udeležili tudi zastopniki oblastnih in političnih organizacij. Nastopili so pevci Partizana - Podnart, pionirke iz Ljubna s prostimi vajami, folklorna skupina iz Podnarta, domačinka - solistka, tov. Litarjeva, recitatorji in dramska skupina Partizana - Podnart z určinkovitim enodejanskim prikazom iz NOB tovariša upravitelja Lampiča »Brata«. Vsi nastopi so bili pod vodstvom tov. Lampiča skrbno pripravljani in so dostojno reprezentirali kulturno - prosvetna prizadevanja naših krajev.

V Ljubnem so v tem tednu odprli tudi nov kino. Pomerili so se s sorazmerno lepimi uspehi — tudi domači športniki — nogometiški, odbojkaški, motoklisti, strelci in šahisti. V nedeljo, 29. avgusta, so domači in okoliški gasilci z mokrimi vajami v Otočah pokazali dobro disciplino, popoldne pa so mladi fizikurniki domačega Partizana skupno z mladino Radovljice, Javornika in Jesenic z dobro izvedenimi telovadnimi nastopi zaključili praznovanje.

Blejska Dobrava padlim borecem

V spomin na prvo partizansko akcijo, ko so pred 13 leti porušili Dobravec elektr. daljnovevod na Lipcah in ko je bil v Sp. Gorjah ustreljen kot talec njihov vaščan Jože Pikon, so praznovali na Blejski Dobravi minul nedeljo svoj vaski praznik. Dopoldne so se zbrali pred spomenikom padlih borcev v žalni svečanosti. O 36 žrtvah, katerim stoji daleč naokrog najlepší spomenik, o grozotah, ki jih je pri nas počeljal okupator in o junaštvu prebivalcev vasi Blejska Dobrava, je govoril Dušan Stare. Sledile so recitacije in igranje godbe na pihala iz Hrušice. Poleg žalne komemoracije pred spomenikom so izročili letos tudi bivšim borecem in internirancem odlikovanja.

Štirinajst dni v Makedoniji

Pred novo sezono v Prešernovem gledališču

Naš intervju

z dramaturgom PG

Poletje se bliža koncu in kmalu se bo začela nova gledališka sezona. Mnogi ljubitelji gledališča že nestrpno pričakujejo, kakšen bo izbor letošnjega repertoarja.

Prešernovo gledališče v Kranju je pravkar razpisalo abonma za sezono 1954-55. Ker vemo, da vsakogar, ki se odloči za abonma, predvsem zanima, kakšen bo program, se je naš sodelavec oglasil pri dramaturgu Prešernovega gledališča tov. Janezu Zmavcu. Tov. Zmavec je rade volje obrazložil letošnje načrte gledališča, s katerimi bomo na kratko seznanili tudi naše bralce.

Da se izognem teoretičnemu razglabljanju, je nadaljeval tovarš Zmavec, o letošnjem repertoarju, se bom nekoliko dlje pomudil ob poedinih delih, ki jih nameravamo uprizoriti. Tako bom, upam, ustregel vsem bralcem, ki bi jim sicer samo naštevavanje avtorjev in njihovih del ne povedalo mnogo.

Dela, ki so že v študiju:

Mladost pred sodiščem ni običajna odrska uprizoritev Nizozemca H. Tiemeyera, marveč prava sodna razprava pred sodiščem za mladoletnike. Publikacija ne pride v teater, temveč v sodno dvorano. Priča je pretresljivi tragediji mladih ljudi, ki jih mora zakon obsoditi za zločin, katerih usoda pa je le v rokah staršev in družbe, ki so sokrivi za njihova dejanja. To dramo bi si morali ogledati vsi starši!

Pokojni Christopher Bean, ameriška komedija S. Howarda, izredno duhovita farsa o družini podeželskega zdravnika, — ne preveč premožnega, iz lenobe nepridobitnega, pa zato v očeh svojega mesteca zelo uglednega, — ki nepričakovano skoraj obogati. Skoraj! Kajti pred leti je pri njih umrl pacient, umetnjak, ki jim je zapustil v zahvalo kup slik, — drugega pa nič. Zdej se čez noč izkaže njihova bajna vrednost in družina nesrečnega zdravnika uprizori divji lov za omalovaževanimi umetninami, ki trohne nekje v kurniku, na strehi, v kamnu...! — Ob običajnih življenjskih izkušnjah nam avtor razglasi videz malomestne družinice. Po gromkem smehu pa nas gane dragocena podoba človeka, ki ohrani v tem splošnem pohlepu pravi odnos do umetnikove zapuščine.

Hudičev učenec je replika G.

B. Shawa na angleški puritanski, zgodovinski obarvan iz časov, ko se je Amerika proglašala za neodvisno in poglajala na morje angleško kolonialno vojsko. Med vsemi odličnimi in dobrimi ljudmi, ki se jim Shaw neusmiljeno posmehuje, je najsvetlejša točka potepin, izobčenec, »hudičev učenec«, edini, ki nosi v sebi kljub popolni brezvestnosti sveti ogenj ljubezni do bližnjega, ki ga ne zataji niti, ko stoji pod vešali. ... postavljal se je, da je hudičev učenec; a ko je prišla zanj ura izkušnje, je spoznal, da ga je usoda izbrala za to, da trpi in da je zvest do smrti, pravi Shaw. — Veliki angleški komediograf nam bo tako predstavljen z enim svojih najbolj popularnih del.

Dela, ki so še v načrtu:

Dvojkica (Menehme) sta najboljša Plautova ohranjena komedija, saj se je morala tudi Shakespeare najbolj prikupiti, da jo je vzel za predlogo svoji komediji zmešnjav. Zgodba: eden od obeh dvojkov se je že v rani mladosti izgubil. Drugi se ga zdaj napoti iskat, pade pa v hude nadloge zaradi neskončnih zamenjav. Pogrešani brat ima namreč hudo ženo in vse polno priležnic. Iskajoči dvojkček pa je pošten in skop mož in se vneto brani razuzdanih žensk. Na koncu se kajpak oba brata najdeta in zamenjav je konec. — Slovenci doslej še nismo imeli Plauta na odru. Z njim nam bo posredovano življenje starorimskih mest in — kar bo predvsem zanimalo ljubitelje gledališča: način uprizorjanja rimske komedije.

Piknik je s Pulitzerjevo nagrado priznana lankoletna noviteta W. Inga (avtorja drame, Vrni se, mala Sheba), ki prinaša priljubljen ameriški konflikt med starim malomeščanskim slojem in na videz brutalnim, toda bolj zdravim delavskim svetom, ki nosi v sebi etično bolj upravičene norme. Preprosto in pristrčno je avtor prikazal dve mladi dekleti, ki doraščata v nepoznavanju maskega sveta, in prav zaradi tega doživita čudovit prelom s svojo nezdravo okolico in s svojo preteklostjo.

Kvej-Lan (Vzhodni veter — zapadni veter) je uspešna dramatičnija P. Buckovih kitajskih pripovedk. V priljubljenem eksotičnem okviru poteka mirno patriarhalno življenje s prastaro kulturo, ki ga zmoti zapadna civilizacija, ki sicer odnaša, kar je zastarelega in bolnega, ki pa s svojim revolucionarnim posegom le stre prenekastru šibko in ljubeče srce.

Dedinja (avtorja: James — Goetz) je kompozicijsko odlično napisana drama o edinki, ki ji oče vsiljuje karakter svoje zgodaj umrle žene. Napačno vzgojeno dekle gre na limanice prikupnemu »lovcu na dediščine«, in šele ko se zave sama sebe, spozna, da je ljubil samo njen denar. V bolečini dozori v odločno, samostojno ženo.

Med omenjenimi deli so vsakakor rezervirana mesta še za pravljico, ki je v Kranju vsako leto med najljubšimi odrskimi uprizoritvami in za slovensko, oziroma jugoslovansko noviteto. — V celoti bomo uprizorili 4 drame, 4 komedije in 1 pravljico.

Po teh skrajšanih informacijah o našem okvirnem repertoarnem načrtu bi želel, da bi vsi, ki si žele mogoče drugačen program, ali jim je pri srcu ta ali ona stvar, sodelovati pisemno ali ustmeno z nasveti ali s kritiko pri njegovi realizaciji, je zaključil svoje priporočila dramaturg kranjskega gledališča.

Postani član Prešernove družbe

Z. F.

(Nadaljevanje)

Ze na mostu smo zašli v gnečo, da smo se morali ves čas prerivati. Seveda, tu se začne nja korzo. Vse je bilo na ulici, staro in mlado. Cela vrsta deklet, tam spet sami zase možje in žene ter vojaki. Ko smo se vračali, nas je ustavil star mož in vprašal, od kod smo. »A, iz Ljubljane! Potem pa gotovo poznate mojega sina. Na železnici je v službi. Zelo se pohvali. Pa kakšno lepo Slovenko je dobil za ženo. Vsako leto me pripelje obiskat. Ja, Slovenci ste veseli ljudje. No, pa lepo ga pozdravite.« Niti navedel pa ni, kako se piše njegov sin. Kljub temu smo mu obljubili, da bomo izročili pozdrave, ko se vrnemo domov.

Pozno je bilo in se še nismo spravili spat. Preveč je bilo novih vtisov in doživetij.

Drugo jutro smo zgodaj vstali. Hoteli smo čim več videti pred odhodom. Odhiteli smo v cerkev sv. Spasa, katero si ne pozabi ogledati noben turist. Pred njo je grobnica Goce Delčeva. Muzej je zelo bogat in poln značilnosti stare orientalske Makedonije, ki se hitro umika novemu in naprednemu. Zelo me je navdušil poročni nakit in obleka, kakršno so nosile bogate neveste pred stoletji. Diadem ogrlica, pas in zaponke, vse iz fino izdelanega srebra, še obleka je vsa posita z zlatom in srebrom.

Hiteli smo si ogledovat Univerzo in Tehnično šolo. Veliko študentov študira na fakultetah v drugih republikah. Večina inventarja za nove laboratorije in praktike so poklonili izseljenci iz Amerike, ki zbirajo denar za tuje učne knjige in jih pošiljajo v domovino.

Cas je bil, da se odpeljemo. Čakali smo na postaji, ki je veliko bolj urejena kakor ljubljanska. Velika, svetla čakalnica, prava dvorana, je dovolj prostorna, da se ljudem ni treba dremati po peronu. Tudi klopi je dovolj, da vsi sedijo. Ze smo hoteli oditi, ko je stopil k nam mlad, črn fant in spregovoril. — Doma iz Mehike, rojen v N. Z. Zelandiji, dolgo bival na Havajih in sedaj potuje po vsem svetu, brez vsakega denarja. Na Oksfordski Univerzi je končal oddelke za socialne in politične vede in na tem potovanju nabira snov za doktorat. Trije so in so prepotovali že 200 milj več, kakor meri zemeljski ekvator. Kar zabliskali so se beli zobje, ko se je zasmel, češ, da ni preveč podoben bodočemu doktorju; res je bil slabo popravljen in mogoče tudi lačen, videl pa bo veliko sveta.

Do Gostivarja še gre, potem se začne ozkotirna železnica. »To naj bo vlak?« smo se vpraševali, ko smo zagledali nekaj igračk podobnega. Vagoni nizki, ozki pa tako, da smo sedeli kakor šibice stisnjeni v dveh vrstah, drug nasproti drugemu. Okenca tako majhna, da komaj nos ven pomoliš. Drugače na tej železnici ni tak naval, vsi grejo rajši na Bitolj in naprej z avtobusom na Ohrid, toda ravno takrat je potovala neka šola na ekskurzijo. Lokomotiva je tudi majhna, le dimnik ima ogromen. Premog vozi s seboj, vode pa se napije na vsaki treh postaji. Kadar se vlak iztiri, kar ni tako poredko, ga hitro spravijo nazaj, potniki pa popravijo ali pa se tačas ohladijo v bližnjem potoku. Vsak vagon ima tudi majhen gasperček. Vozili smo se z učiteljem, ki v neki hribovski vasi učil šiptarske otroke v njihovem rodnem jeziku. »Kaj, včasih še makedonsko nismo smeli govoriti, sedaj pa ima Makedonija sama tri narodne manjšine«, je zadovoljno rekel.

»Sedaj pride postaja, kjer je najboljše, da izstopite, kdor ima rad svež zrak in malo hoje. Vlak namreč od tu do tretje postaje vozi tri ure po ovinkih in po dolini, vi pa boste prišli v 20 minutah«, je dejal sprevodnik. Res nas je nekaj izstopilo in s prijaznimi graničarji smo se začeli vzpenjati v hrib. Kmetje so okopavali koruzo, vsi zakriti pred soncem in nas radovedno gledali. Prav pripravno imajo na koncu vsake njive v grmovju ali drevesu iz koruznih stebel narejene zasilne strehe pred dežjem, ker imajo daleč do vasi. S ponosom so nam pokazali hidrocentralo Mavrovno, ki že daje energijo, a še vedno gradijo nove agregate. Od daleč nismo videla drugega, kot visok zaporni zid. S kakšno toplino in

tako nedotaknjene. Ves park je uredil nek vrtnar iz Egejske Makedonije in mesto zelo lepo skrbi za nasade in klopi. Dve ulici vodita na obe strani mesta. Vse je lepo, čisto in svetlo. Na koncu ulice raste orjaška votla platana. V njenem deblu lahko stoji 20 ljudi. Sli smo tudi v baziliko sv. Sofije, ki je znamenita po čudovitih freskah iz II. stoletja in jo že 2 leti obnavljajo. V 16. stoletju so jo preuredili v džamijo in k sreči freske samo prekrili z malto in apnom. Tudi cerkvice sv. Klimenta nad mestom je zelo stara in zanimiva. V mestu je slovita rezbarska šola, ki deluje že več stoletij in je izučila svetovno znane mojstre. Novi sindikalni dom ob jezeru je prekrasen in eden najlepših pri nas, ravno zaradi umetniško zrezljanih lestencev, omar, stopnišč, stolov in miz. Tudi delavnice starih ohridskih biserov smo obiskali, kjer iz biserne matice ribjih lusk in školjk delajo nakit, šatulje in cigaretno ustnike. V muzeju so postavljene statve, obleke in preproge, ribiški pribor, krasna lončena

posoda in drugo. Ena soba pa je polna slik starih revolucionarjev in dokumentov lindenjske vstaje. Nad mestom se dviga trdnjavski zid; tam je bilo naselje že v 9. stoletju.

Drugo jutro smo se z ladjo odpeljali v bližnjo Strugo, znano ribiško naselje. Črni Drim, ki izteka iz jezera, je vodna pot, po kateri pride v času dristitve na tisoče jegulj, ki hite v morje. Takrat zagrade reko z ogradami iz pletenega šibja in

tako nalove polno velikih in okusnih jegulj. Tam je v rabi starinski čoln, prostoren in neroden, a zelo stabilen, ker ima na obeh straneh debelo debljo za ravnotežje. V Strugi je pri nas najlepši muzej vodnih ptic, ki ga je uredil naš strokovnjak prof. Matvejev iz Beograda. V velikih vitrinah je zbranih okoli 300 različnih vodnih ptic in njihova jajčka. Kar verjeti nismo mogli, da vse živijo pri nas.

Vračali smo se z avtobusom in že od daleč začuli bobnje. Na trgu pred pristaniščem v Ohridu je mladina plesala kolo. Vsi svečano oblečeni in okiteni. Zvedeli smo, da se na ta dan, enkrat v letu, zberejo dekleta in fantje iz vseh okoliških vasi na »biranje«. Kadar si fant zbere kakšno dekle, jo odpelje iz kroga in s tem sta zaročena. (konec prihodnjt)

Razstava v Narodni galeriji

V razstavnih prostorih Narodne galerije je še vedno odprta velika zgodovinska razstava »Klasicizem in romantika na Slovenskem«. Razstava je zbrala slike, risbe in grafične liste slovenskih umetnikov iz dobe približno 1800—1870. Klasicizem predstavljata tudi izven Slovenije znana umetnika Fr. Kavčič in L. Janša z oljnimi slikami, rjsbami in bakrorezi. Med razstavljenimi umetninami so tudi Langusovi, Tomincovi in Strojovi portreti znamenitih osebnosti iz dobe slovenskega narodnega preporoda, med njimi Prešeren, Čop, Vraz, dr. Crobat z ženo, Luizo Pesjakovo, župan Ambrož, Primičeva Julija itd.

Razstava, ki predstavlja skrbno izbran prerez klasicističnega in romantičnega umetniškega ustvarjanja pri Slovencih, je torej zanimiva tudi s kulturno-zgodovinskega stališča. Obisk te zares reprezentativne in poučne historične razstave je zelo primeren za srednješolsko mladino.

Da bi si dijaki ljubljanskih in drugih srednjih šol lahko ogledali razstavo, jo je uprava Narodne galerije podaljšala tako, da se bo razstava dokončno zaprla 22. septembra. S tem bo omogočeno tudi dijakom, da obiščejo to zanimivo prireditev.

Z organi družbenega upravljanja v novo šolsko leto

čprav ni popolnoma neosnovano je bilo zelo enostransko in za delovni in napredni del prosvetnih delavcev krivično. Ob debatah o uveljavljanju družbenega upravljanja v šole je postalo jasno, da šola ni takšna kot so prosvetni delavci, čeprav ni mogoče zanikati njihovega velikega vpliva panjo, pač pa, da je in bo takšna, kakršna je družba v celoti in da takšna tudi mora biti. Od šol odborov zato upravičeno pričakujemo, da bodo vereno tolmač družbenih zahtev v šolah in da bodo storili vse, da bo šola od družbe dobivala tudi vso potrebno materialno in moralno pomoč.

*

Iz dosedanega razpravljanja je razvidno, da ljudje skoraj v celoti sprejemajo osnutek pravilnika o delu šolskih odborov, ki ga je pripravila v ta namen določena okrajna komisija. To potrjuje mnenje, da so bile že v minulih mesecih izvršene obširne priprave, da so bili mnogi pojmi že predhodno razčiščeni in da je komisija vestno opravila svoje delo. Popravki, ki jih ljudje žele, skoraj nikjer ne spreminjajo bistva osnutka, pač pa natančneje določajo nekatere naloge šolskih odborov in prilagajajo podrobnosti specifičnim šolskim prilikam, v katerih posamezne šole poslujejo. Vse redkeje se pojavljajo nesporazumi, ki jih je bilo še pred nekaj meseci moč slišati. Iz vrst nekaterih prosvetnih delavcev so tokrat prihajali glasovi, ki so obsojali vmešavanje laikov v strokovne šolske probleme. Nekateri so si za upravljanje v šolah predlagali komandiranje od zunaj in odvzemanje pravic prosvetnim

delavcem. Smatrali so tudi, da bodo odslej v močno podrejenem položaju in da bodo morali postati ubogljivo orodje novih organov. Ti glasovi so prihajali le od prosvetnih delavcev, ki so stali pri delu za uveljavljanje družbenega upravljanja v šolah ob strani, medtem ko si je velika večina prosvetnih delavcev močno prizadevala in si upravljanja po družbi resnično želela. Danes z opisanimi primeri sicer nimamo več opravka, pač pa je moč najti tu pa tam nerazumljivo mlčačnost, s katero sprejemajo nekateri prosvetni delavci prehod na demokratični način vodenja naših šol. V takih primerih ni izključeno, da bodo takšni prosvetni delavci občutili šolski odbor kot komandno telo nad seboj. Prosvetni delavec ima vse možnosti sodelovati v šolskem odboru kot enakopraven član in osnutek pravilnika, ki bo skoraj gotovo sprejet v kratkem, mu zagotavlja več pravic, kot jih je imel kdajkoli. Mnogo nesoglasij med družbo in šolo je nastajalo tudi zaradi nerazumevanja šolskega dela, njegove specifičnosti in napornosti. »Sakdo, ki opravlja svoje delo z ljubeznijo in mu le-to ne pomeni samo kos krulja, je na delo tudi čustveno navezan. Vsak prosvetni delavec, ki v razredu razdaja samega sebe, ki so mu otroci postali člen njegovega življenja, težko preboli očitke, ki so morda nastali zaradi golega nerazumevanja. V preteklosti je bilo nekaj takih primerov in prosvetni delavci nanje običajno zaradi užaljenosti sploh niso odgovarjali. Prehod na družbeno upravljanje v šolah pomeni prelomnico na tem področju. Šolski odbor in z njimi vsa družba, se bodo z napornostjo vzgojnega dela in vzgojnimi problemi spoznali na

njihovem torišču — v šoli — in s tesnim sodelovanjem bo odpravljena sleherna možnost nesporazumov. Zato je težko razumeti tiste, ki stoje ob strani in si ne prizadevajo, da bi šolski odbori čim prej temeljito poprijeli za delo in poleg vnašanja duha socialistične družbe v vzgojne zavode, sneli z ramen prosvetnih delavcev tudi nekaj bremen.

Zelo se je skrčil tudi krog nekaterih posameznikov, ki so si predstavljali, da bodo s pomočjo šolskih odborov lahko uredili šolo primerno svojemu okusu. Ti posamezniki izhajajo navadno iz vrst staršev šoloobveznih otrok. Prvotno je bilo čutili za izjavi nekaterih takšnih posameznikov približno takšne prosvetnim delavcem namenjene grožnje: »Sedaj je pa konec vaše samovlade. Sedaj bomo pa uredili šolo, kakor bo nam prav in vam pokazali, kako naj se uče naši otroci.« Seveda je bila vsaka taka izjava primerno pobarvana z besedami »naša mladina, socialistična vzgoja, reakcionarnost prosvetnih kadrov itd.« Hote ali nehoti pa smo take izjave razumeli: »Če ne bo imel moj otrok takšnega spričevala, kot si ga želim, bo prosvetni delavec že videl, kaj se pravi.«

Kakor rečeno se je obseg samovoljnih tolmačenj družbenega upravljanja zelo skrčil in vse bolj pridira zavest, da je šola ena najvažnejših ustanov socialistične družbe, da mora uživati stalno pomoč in biti vodena po družbi sami in da mora biti na družbo tesno naslonjena.

Zelo prav imajo tisti odbori Socialistične zveze po vaseh, ki so sklenili, da bo dobilo šole takrat družbeno upravljanje šol svoje vsebino, ko bo zavest o družbeni funkciji šole prodrla do slehernega posameznika in da je zato razpravljanje o tem vprašanju še vse premalo. Ponekod so sklenili, naj v prihodnjih mesecih ne bo sestanka, ki bi ne obravnaval tudi družbenega upravljanja v šolah. In prav je tako.

Taborenje loškega TVD Partizan v Baški...

Še o železniški nesreči v Kranju

Letošnje poletje turistom in dopustnikom ni naklonjeno. Najprej odprava regresov, potem še vreme in še marsikaj.

Pa se je v situaciji znašel tudi loški Partizan, ki je delavno društvo in dosega lepe uspehe: združuje vse telesnovzgojno in športno dejavnost v svojem okviru, od nogometne, ki sedaj marljivo trenirajo pod vodstvom trenerja Bertonecja iz Ljubljane, do mladink, ki so pod vodstvom domačih trenerjev tov. Mime, Andreja in drugih dosegle v I. razredu na državnem prvenstvu štrtio mesto, kar je brez dvoma največji poveljni športni uspeh v Loki. Tudi mladinci, pionirji in pionirke, so pridni — letošnji telovadni nastop je bil eden najlepših. Zato jih je treba nagraditi. Otroci padlih borcev so se tri tedne prav lepo imeli na letovanju v Dolenskih Toplicah, v Splitu ali v Avstriji, za mlade telovadce pa je upravni odbor pripravil taborjenje na Krku, v Baški. Celotno organizacijo je prevzela poštvalna kot mravlja prizadevna tov. Mima Baldermanova in šlo je vse kot je treba: šotori in oprema je tu, malo bo treba potrkati na razumevanje ustanov in organizacij, predvsem pa delovnih kolektivov iz Loke same, pa tudi izven nje. Otroci so bili zadovoljni in veselili. Preživeli so deset nad vse prijetnih dni ob naši obali: kopal so se, sončili, telovadili in trenirali, igrali nogomet in od-

bojko ter se privajali kolektivnemu življenju in taborniški disciplini. Navajanje na red, disciplino, samozatajevanje in prilagajanje potrebam in življenju v skupnosti so pač važni vzgojni problemi, ki smo jih morda v zadnjem času le nekoliko spet nemarili?! Moram pa reči, da

dajali o nas precej neprijazne izjave. Morda se jim zdi čudno, da smo sedaj mi sami gospodarji naših prirodnih lepot. Morda nekaterim to ni preveč všeč? Morda...! Morda smo pa le malo sami krivi, da nekaterim spet raste griben? Menim, da sta servilnost in vlijudnost dva

Konec dober — vse dobro, čeprav je moral upravni odbor »Partizana« požreli marsikatero pikro na račun organiziranja tabora. Zdi se, da nekaterim to ni bilo všeč. Meni pa se zdi, da moramo mladini nekaj nuditi. Tudi tisti, ki nima sredstev. Tudi ti imajo pravico uživati morje in naše prirodne lepote. Vse drugo je postranska reč in vprašanje dobre volje in plemenite misli, zlasti pa dela, ki želi otrokom resnično dobro. V tem prizadevanju pa je treba loški TVD »Partizan« samo pohvaliti in mu dati spodbudo za nadaljnje delo v korist naše mladine. Vsem tistim pa (organizacijam in ustanovam, zlasti pa delovnim kolektivom in darovalcem iz Kranja, pa celo z Jesenic), ki so taborjenje omogočili, pa izreči v imenu društva in mladine, pionirjev in pionirk, najtoplejšo zahvalo za njihovo prijazno razumevanje!

Taborišče loškega »Partizana« v Baški

so bili vsi prav marljivi in pripravi taborništva in so se marsikaj naučili. Prostor za tabor je bil idealen. Domačini so z zanimanjem ogledovali našo platenno vasico in se pohvalno izražali o znani slovenski iznajdljivosti in praktičnosti. No, nekateri nemško govoreči gostje in sopotniki pa so sem in tja

pojma! No, to le ob robu. Pa mogoče še tisto o vožnji nazaj, ko smo skoraj povsod stali na eni nogi: barka prenatrpana, na Reki uboga dva vagončka, ljubljanski kolodvor natrpan z Dolenci (vlak seveda tudi!). Seledoma smo se »zbrihtali«: Ne potuj s soboto, zlasti pa ne 14. avgusta!

... in medvoškega v Mošeniški Dragi

Mošeniško Drago si je izbral »Partizan« iz Medvod za mesto svojega taborenja. Na prijetnem prostoru se je nastanilo 70 članov društva. Uredili smo si taborišče in prijetno taborjenje se je pričelo.

Toda žal so dnevi prehitro minili in kmalu smo morali zapustiti prelepo taborjenje.

Vso zahvalo pa smo taborniki dolžni upravi Partizana iz Medvod, ki nam je omogočila tako prijeten odih. Še posebej pa se zahvaljujemo delav. svetu in vodstvu Tovarnih barv in lakov »Color« za posojeni tovarniški kamion, kar je vsekakor posnemanja vredno.

O krčenju tržiskega vlaka in vlaka 216, ki prihaja ob 15.30 uri v Kranj, na kranjski postaji, smo že v zadnji številki na kratko pisali. Tokrat hočemo našim bralcem pojasniti, kako je prišlo do te nesreče, ki je v nekaj mesecih že drugi primer na kranjski postaji. Že samo dejstvo, da je bila zadnja nesreča zelo slična prvi, daje slutiti, da na postaji ni nekaj v redu, oziroma, da uslužbenci ne opravljajo svojih dolžnosti v skladu s prometnimi in varnostnimi predpisi. Upamo, da čez nekaj mesecev ne bo treba napisati »v tretje gre rado!«.

Kako je prišlo do nesreče? — Strojvodja tržiskega vlaka je hotel obrniti svoj stroj za povratno vožnjo v Tržič. Zato pa ima po izkušnjah samo 4 minute časa, ker tedaj že pripelje vlak št. 216 iz Ljubljane. Tržičan je imel eno minuto zamude in je ostalo torej le tri minute časa za obračanje. V teh minutah pa strojvodja nikakor ne bi smel stroja premikati. Tudi kretnice so bile zaprte, vendar se strojvodja in kurjač na to nista ozirala. Zlasti je pažnja na železniške znake ob progah dolžnost kurjača. Poleg tega pa je vlakovodja dal ustmeno dovoljenje za premikanje, kljub temu, da ve, da štiri minute pred prihodom nekega vlaka na postajo, ne sme biti nobenega premikanja. Tržički stroj je upravljaval uslužbenec, ki je šele tri mesece v službi brez strokovnega izpita, kar kaže na precejšnjo mero neodgovornosti na eni in nezdravo familiarnost na drugi strani!

Naj omenimo še to, da je strojvodja tržiskega vlaka v preiskavi priznal, da je pil alkoholne pijače ter je že na vož-

nji na relaciji Tržič—Kranj s svojim strojem ogrožal življenja državljanov.

To so vzroki za nesrečo, ki se je pripetila v Kranju, ki k sreči ni terjala človeških življenj, ampak le nekaj prask, večja pa je materialna škoda. Upamo, da je to zadnja železniška nesreča na kranjski postaji, o kateri moramo pisati!

Nova cesta

Preložitev državne ceste med Černivcem in Podvinom

Glavna uprava za ceste LRS (tehnična sekcija) je pred tedni začela graditi novo cestišče med km 852 in 853, med Černivcem in Podvinom, ki bo nadomestila staro cesto na tem odseku, ki je zelo strma in ima na tem strmcu hud ovinek.

Dela na tem odseku zelo naglo napredujejo. Dva buldožerja sta preorala mali hrib in prepeljala odvisno zemljo v kotline, ki jo bosta izravnala tako, da bo cesta tekla v ravni črti in bo imela komaj opazno strmino. Pri teh delih je zaposlenih večje število delavcev, med njimi tudi 25 javencev enoletne cestarske šole iz vseh cestnih uprav.

Ta strmi cestni ovinek, na katerem je bilo v teku dolgih desetletij nesreče — bi lahko izravnali pred 15 leti, ko so potegnili moderno in asfaltirano cesto mimo Podvina in Lesc na Bled. Kar se ni moglo storiti takrat, ko je bila brezposelnost delavstva največja, se je naredilo sedaj, ko se dela in gradnja vseh koncij in krajih. S.

Dopisujte v »Glas Gorenjske«

Majhen - vendar marljiv kolektiv

Usnjarstvo je ena izmed najstarejših obrtniških in pozneje industrijskih panog v gospodarskem razvoju Tržiča. Že pred 300 leti je bil ustanovljen usnjarski ceh s posebnimi pravilnicami. Iz starih primitivnih delavnic, kjer se je strojilo vegetabilno usnje, irhovina in krzno je nastala sedanja usnjarska industrija. Leta 1925 so ustanovili usnjarsko zadrugo »Runo«, ki je delala v starih in primitivnih delavnicah.

Po osvoboditvi je zadruga oživila. Zadrugarji so spoznali socialistično graditve našega gospodarstva in sklenili leta 1946 podariti podjetje skupnosti. Od takrat naprej je v podjetju zavladal nov duh, stopnjevala se je delavska zavest. Fo začetnih težavah se je podjetje postopo-

ma razvijalo in utrjevalo. Proizvodnja je naraščala, kakovost izdelkov se je stalno izboljševala. Tržički usnjarski so zasloveli. Zadnja leta se je podjetje uveljavilo tudi na inozemskih tržiščih. Vso volno, ki jo postrgejo s surovih koz, sortirajo in posušijo. Tako dobe proizvod, ki je zelo iskani v inozemstvu. Zaradi tega ni nič čudnega, če vso volno izvažajo v Anglijo in tudi v druge države bi jo lahko, če bi je le imeli dovolj.

Delavski svet in upravni odbor podjetja sta se močno uveljavila in že rešila številne probleme proizvodnje in prodaje v podjetju. Podjetje pod dobrim vodstvom deluje na solidni finančni osnovi, kljub vsem težavam z nabavo surovin in anilinskih barv.

Delovna disciplina v podjetju je res na zavidni višini, saj neopravičenih izostankov v podjetju skoraj ni. Do neodgovornih postopkov posameznih delavcev pa je kolektiv zelo strog. Tako so svoječasno nekega delavca odpustili, zaradi pijančevanja, čeprav so ga poprej svarili in opozarjali naj nikar ne hodi pijan na delo. Ta ukrep je zadoštal in sedaj takih pojavov v podjetju ni več.

»Runo« je podjetje, v katerem vlada tudi medsebojno razume-

vanje. V podjetju si ne belijo glav zaradi tatvin ali kakršnega koli gospodarskega kriminala. To tovariško vzdušje se ogleda tudi v veliki skrbi vodstva in političnih organizacij podjetja za izboljšanje življenjskih pogojev delavstva. Za svoje delavce je podjetje zgradilo osemstanovanjski blok in kupilo 8-stanovanjsko hišo. Tako nudijo sedaj 24 družinam svojega 130-članskega kolektiva lepa stanovanja.

Morda bo kdo mislil, da je delo v usnjarski industriji lahko. Toda ne malo truda je treba, dokler surova koža po 7-8 dnevem »potovanju« postane sposobna za prodajo. Delavci delajo v dokaj težavnih delovnih pogojih, v mokroti, vročini in z zdravju škodljivimi kemikalijami. Da bi delovne pogoje izboljšali, bodo dogradili nove prostore za brizgalno kožo, kjer je delo najbolj neprimerno. Čeprav imajo precej težavne delovne pogoje, pa znaša odstotek obolelih letno le 6 do 6 procentov.

Številna praznanja, ki jih je podjetje do sedaj prejelo in jih še prejema nam zagotavljajo, da je podjetje in delovni kolektiv na pravi poti. Zato mu v nadaljnjem razvoju želimo še mnogo uspehov.

Nova kisikarna na Jesenicah

Potrebe po kisiku so bile v jeseniški železarni iz dneva v dan in iz leta v leto večje. Cestokrat je bilo obratovanje v železarni zaradi pomanjkanja kisika skoraj nemogoče, kolektivu so grozili zastoji in okvare. V železarni so delovale stare Messerjeve kisik kolone, ki nikakor niso proizvajale zadostne količine kisika. Delovni kolektiv ga je moral za svoje lastne potrebe v velikih količinah in za drag denar dovažati.

Domači strokovnjaki so na osnovi dolgoletnih izkušenj in proučevanj začeli razmišljati kako bi na cenen način, brez tuje pomoči prišli do novih, sodobno urejenih kisik kolon, ki naj bi proizvajale zadostne količine kisika za potrebe železarne. Podjetnost in izredna iznajdljivost nista bili zama. Na Javorniku so domači strokovnjaki zgradili dve kisik koloni, ki sta proizvajali vsaka po 34 m³ kisika na uro. V mesecu avgustu je začela nemoteno obratovati tudi na Jesenicah nova kisik kolona za 34 m³ na uro. To pa za potrebe železarne še vedno ni dovolj. Takoj so pristopili k delu in montaži nove še večje kisik kolone, ki bo proizvajala 70 m³ kisika na uro. Ta nova velika kisik kolona bo začela obratovati verjetno še v tem letu; s poskusnim obrato-

vanjem bodo začeli na praznik Republike.

Visoka strokovna zmogljivost jeseniških energijskih strokovnjakov pod vodstvom tehnika-obratovodje Alojza Mraka in delovodje Stefana Breliha prav gotovo zasluži vse naše priznanje in pohvalo.

Nastop športnih psov

V nedeljo, 29. 8. je Klub ljubiteljev športnih psov iz Ljubljane priredil v Kranju nastop svojih psov, pod vodstvom tov. Klemenčiča.

Čeprav je nastop pričel z zamudo, so štirinožni izvajalci povsem zadovoljili in navdušili gledalce. V sedmih točkah so privediteljji pokazali, kaj vse se lahko psa nauči. V ubogljivosti so se psi dobro odrezali in večkrat želi ploskanje. Zanimiva točka je bila skakanje čez različne ovire ter hoja po lestvi, ki so jo nekateri psi kar dobro obvladali. Posebno so navdušili gledalce skoki čez 3 m visoko pregrado. Tu se je posebno izkazal pes Diks, ki je tudi rekordur v skoku v višino. Nadalje so psi iskali in stražili predmete svojih gospodarjev. Ravnotako so bili uspešni pri branjenju le-teh. Kot zadnja točka sporeda pa je bil skok skozi goreči obroč.

šport * šport * šport

Strelstvo na Gorenjskem

Ce pogledamo dosedanje delo strelskih družin na Gorenjskem, lahko ugotovimo, da so po mnogih medsebojnih srečanjih, kljub vsem težavam, dosegle prav lep uspeh na letošnjem republiškem strelskem prvenstvu. Če primerjamo še materialne pogoje naših družin z ostalimi v republiki, bomo ugotovili, da so se gorenjski strelci že zelo približali vrhunskim strelcem.

Na letošnjem republiškem strelskem prvenstvu je sodelovalo 14 strelcev Gorenjskega strelskega okrožja (10 iz Tržiča in 4 iz Kranja). Med 150 tekmovalci iz vse Slovenije so naši strelci osvojili 24 medalj, od teh 18 »Dobrega strelca« (4 bronaste, 9 srebrnih in 5 zlatih) ter 6 »Republiškega mojstra strelca« (3 bronaste, 1 srebrno in 2 zlati).

Z vojaško puško je ekipa Marija Perko, Janez Perko, Milan Stucin, Angelca Zakrajšek in Slavko Praprotnik, vsi iz Tržiča, osvojila z 1873 krogi I. mesto v »B« tekmovalni skupini, dočim je ekipa Lado Blejč, Sl. Hvalica, Stefan Klemenec, vsi iz Tržiča in Minka Bertonec ter

Jakob Podlipnik, oba iz Kranja, osvojila z 1861 krogi IV. mesto v »A« tekmovalni skupini.

MARLJIVI SO IN USPEŠNI

Strelska družina narodnega heroja Matija Verdника - Tomaža na Jesenicah lahko služi kot vzor vsem drugim organizacijam. Strelci na Jesenicah so znali z lastnimi žulji premostiti gospodarske težave, znali so vzgojiti dobre športnike, skugno kolektivno delo je rodilo prav kmalu razveseljive in zadovoljive rezultate.

Letos se je aktivnost jeseni-

ških strelcev zelo povečala. Priredili so tečaj za nove, mlade strelce, ki je nad vse pričakovano uspel. Izvedenih je bilo veliko medobratnih tekmovalj med posameznimi uradi ter kolektivi. Razveseljivo je dejstvo, da vlada na Jesenicah posebno med mladino in med tovarišicami veliko zanimanje za strelski šport.

Od 9. do 11. septembra bo na Jesenicah veliko okrajno sindikalno strelsko tekmovanje, na katerem bo sodelovalo nad 50 ekip s po 5 strelci, za kar vlada že sedaj na Jesenicah in v okraju izredno veliko zanimanje.

Kranjski mladinci tretji

V nedeljo je bilo na Vrhniki končano republiško prvenstvo mladincev v waterpolu. Zopet moramo ugotoviti, da ljubljanski sodnik Hribar ne sodi objektivno. Ekipa Mladosti je v tekmi z Ilirijo dosegla gol, ki ga za sodnik Hribar ni priznal. Vodstvo kluba se je opravičeno pritožilo in protestiralo. Ta gol bi vsekakor vplival na njihov plasman, saj so s prvoplasiranim

nim Kamnikom igrali najboljšje in dosegli neodločen rezultat. Vodstvo tekmovalca za protesta kratkomalo ni odstopalo. Za zadnje in predzadnje mesto pa sta se srečali ekipi Ljubljane in Bleda. Po precej nezanimivi igri je tekma končala neodločeno. Končni plasman: 1. Kamnik, 2. Ilirija, 3. Mladost, 4. Ljubljana in 5. Bled.

Šah

Šahovsko društvo Kranj bo priredilo v imenu gorenjskega Okrožnega šahovskega odbora pod pokroviteljstvom Šahovske zveze Slovenije II. spominski šahovski turnir na Rabu v počastitev žrtvam fašizma.

Turnir bo odigran od 3. do 15. septembra t.l. v enakem obsegu, kot lansko leto, to je v dveh skupinah po 12 igralcev. V prvi skupini bodo igrali mojstri, moji kandidati in I. kategorniki, v drugi skupini pa II. in III. kategorniki.

Igralo se bo po najnovejših predpisih, ki stopijo v veljavo 1. septembra tega leta in so strožji od dosedanjih.

Odbojka

V Kamniku sta se preteklo nedeljo srečali odbojkarški ekipi domačega Kamnika in Tekstilca iz Varaždna. Po ostrih tekmi je domači ekipi uspelo premagati dobre goste z rezultatom 3:2. Tekma je bila odigrana v okviru II. zvezne lige.

Poleg šahistov iz kranjskega in radovljanskega okraja, se bodo udeležili turnirja tudi šahisti iz Kamnika, Ljubljane in Maribora.

Vsekakor želimo, da bi ta prireditve, ki naj bi postala za nas Gorenjce tradicionalna, vsestransko uspela.

Verižna vožnja v Smedniku

Društvo LT v Smedniku skuša čimbolj prikazati javnosti svoj pomen in nuditi vsem primerno razvedrilo. Zato prireja v nedeljo, dne 12. 9. 1954 ob 14. uri na fizkulturnem igrišču v Smedniku veliko verižno vožnjo in vožnjo z zaprekami. Za zmagovalce bodo pripravljeni bogati dobinki, za vse udeležence pa veselo razpoloženje. Društvo vabi vsa okoliška društva oz. avto-moto klube, da se te verižne vožnje oziroma prireditve tudi polnoštevilno udeležijo, kajti z medsebojnim sodelovanjem še bolj krepimo razvoj Ljudske tehnike.

Resnica o hoji po žerjavici

FILMI,
ki jih gledamo

Razkrit je skrivnostni obred, tako razširjen med indijskimi fakirji ter pripadniki določenih afriških in polinezijskih sekt

Potem je bil na vrsti Hindus. Čez žerjavico je šel samo trikrat, nato pa je odstopil od nadaljnega tekmovanja s priznanjem poraza.

Ves južnoafriški tisk se je na široko razpisal o tem tekmovanju, sledili so mu številni tuji časopisi. Mnogi so se vpraševali, če gre za prevaro. Kako bi znanost razložila ta neobičajni pojav?

BOJ PROTI HUĐOBNIM DUHOVOM

Nihče ne ve, kdaj in kako je nastala čudna navada hoje po ognju. Strokovnjaki sodijo, da je stara okrog 4000 let in da se je prvič pojavila v Indiji. Danes se ta običaj ponavlja v različnih delih sveta in vedno je povezan s kako vražjo; navadno služi za preganjanje hudobnih duhov ali kot žrtev bogovom, da bi poslali dež, omogočili dobro letino i. p.

Obstojata dve vrsti hoje po ognju: po razžarjenem kamenju in po žerjavici. Prva je razširjena med prebivalci tihomorskih otočij (Havaji, Fidži, Družbeni otoki, Cookovo otočje in

drugod). Hoja po žerjavici je del posebnega obreda v Indiji, od koder izhaja, poznajo jo pa tudi drugod v Aziji, n. pr. na Japonskem, in celo v tako oddaljenih deželah kot je otok Trinidad in pokrajina Natal.

Ceprav se podrobnosti takih obredov ločijo, je osnovno to, da se človek spreha brez kakršnihkoli škodljivih posledic po žarečem kamenju ali po žerjavici. naredili strokovnjaki Londonске univerze s fakirjem Ahmedom Huseinom. Kakšen je bil poskus? Po navodilih Ahmeda Huseina so izkopal v zemlji jamo ter zakurili v njej grmado iz hrastovih polen in lesnega oglja. Po sedmih urah je ostal v jami le 40 cm debel sloj žareče žerjavice. Termometer je pokazal na površini 757° C, pri dnu pa nekaj manj: 700° C.

Po prvem poskusu je Husein izjavil, da more preiti po žerjavici kakršnokoli razdaljo, toda le naravnost, brez obračanja ali zavijanja. V ta namen so naslednji dan jama podaljšali na dvakratno prejšnjo dolžino.

Husein je moral narediti to pot šest korakov, ki so se pa slabo končali. Na desni nogi je dobil šest velikih mehurjev od opeklin, na levi pa je koža na več mestih močno pordečila. Fakir je bil prepričan, da je neuspelemu poskusu kriva slabša molitev.

VRAZA JE RAZKRITA

Nato se je zgodilo nekaj, kar je povzročilo pravo senzacijo. Eden znanstvenikov je sezul čevlje in nogavice ter se pogumno spustil bosonog v ognjeno jamo in prešel žerjavico v štirih naglih korakih. Dobil je le neznatne opekline, če bi jih sploh smeli tako imenovati. Ničesar se ni zgodilo tudi dvema drugima učenjakoma, ki sta opogumljena po njegovem uspehu bosa pretekla žerjavico. Smeli podvig jim ni zapustil nobenih bolečin razen malo močnejšega srbenja.

Kakšen zaključek so naredili znanstveniki na podlagi tega zanimivega poskusa?

Vsi so se strinjali v tem, da varna hoja po ognju ni noben poseben trik. Domnevajo, da zelo slabo toplotno prevajanje žarečega kamenja ali žerjavice preprečuje, da bi dobila normalna noga močnejše opekline — pod pogojem, da ne traja stik med nogo in žerjavico nenkrat dalj kot pol sekunde in da ni treba narediti preveč korakov. Sposobnost hoje po žerjavici je torej v prvi vrsti športna sposobnost; sposobnost hitrega korakanja, pri katerem so noge v čim krajšem in površnejšem dotiku s toploto.

Te dni je na sporedu v letnem kinu »Partizan« v Kranju francosko-italijanski film »Sovražnik države št. 1.« Se iz filma »Gospod Hector« in »Mesečnik Bonifacij« se obiskovalci kinematografov prav gotovo spominjajo odličnega francoskega karakternega komika Fernandela. Ker Fernandel tolmači tudi v tem filmu glavno vlogo, bodo prijatelji smeha prišli tudi tokrat verjetno na svoj račun.

Vendar smeh, ki ga zbujata Fer-

nadelova igra ni tisti burkasti, lahкотen (često tudi osladen) smeh, ki veže iz dunajskih komedij. Kdor gleda Fernandela mora nehoti razmišljati o žalostni usodi junaka, kljub temu, da se vendarle mora smejati.

Tudi v filmu »Sovražnik države št. 1.« je tako. Kdo ne bi sočustvoval s človekom, ki zaradi kratkovidnosti izgubi službo pride po krivici v zapor in je celo obsojen na smrt. Vendar se stvar potem srečno razplete in junak ostane živ — že več! — dobi celo masno nagrado. Vse se lepo izteče ker drugače pač ne bi bila komedija!

ROKA V RAZTALJENEM SVINCU

V zadnjih letih je mnogo ekspedicij po različnih koncih sveta skušalo razvozlati to fakirsko skrivnost, toda niti ena od objavljenih hipotez nas ne more popolnoma zadovoljiti. Marsikdo je pomislil na prevaro, najsi bo to premazanje podplatov z zaščitno snovjo, delovanje neke droge proti bolečinam ali pa samohipnoza.

Ena od razlag temelji na fizikalnem pojavu, dobro poznanim vsaki gospodinji, ki je že kdaj z oslinjenim prstom prekušala, če je njen likalnik dovolj segret. Kakor vemo, si tako redkokatera opeče nežni prst, za kar se mora zahvaliti zaščitni plasti vodne pare in same vode med kožo in žarečo likalnikovo ploščo.

Trdijo, da je mogoče varno vtakniti vlažno roko v raztaljen svinec, kar bi temeljilo na enakem pojavu, razen če spretni »čaroděj« ne uporabljajo kakega drugega trika.

ZNANSTVENI POSKUS

Nehote se vsiljuje misel, da bi prav tako pojasnilo sposobnost fakirjev in članov določenih afriških in polinezijskih sekt, da hodijo bosonogi po žerjavici ali žarečem kamenju. Izgleda pa, da to ne drži, vsaj če sodimo po rezultatih nekega strogo znanstvenega poskusa, ki so ga

Ko je bil zmolil nekaj molitvic iz Korana, je Ahmed Husein sezul čevlje, slekel nogavice in nato naredil tri dolge korake po žerjavici. Za to je porabil 1,3 sekunde. Zdravniki niso našli na Huseinovih nogah niti najmanjše opekline, čeprav se je do gležnjev vdiral v žerjavico.

NEKAJ ZA NAŠE ŽENE

Obilen zajtrk daje vitkost

Moda

Zajtrk je naš najvažnejši dnevni obrok. Sunka, salama, kruh in kava manj vplivajo na odebeltitev kot skromen zajtrk, ki ga sestavljata samo kava, kruh in morda še marmelada. Z obilnim jutranjim prigrizkom sprejme organizem okoli 200 kalorij več, zato nam dopoldne ni potrebna malica in občutek lakote nas tudi še opoldne ne bo prisilil, da bomo pojedli veliko kosilo. To povzročijo beljakovine, ki jih je v obilnem zajtrku 17 gr, v enostavnem pa samo 4 gr.

Ameriški zdravnik dr. Mayr je ugotovil, da je sladkor v krvi tisti, ki opravlja center lakote v malih možganih. Kadar smo lačni, jemo in del naše hrane se takoj pretvori v sladkor. Ko doseže vsebina sladkorja v krvi določeno količino, te-

daj preneha občutek lakote. S povečano potrošnjo energije pa vsebina sladkorja pade in potem smo zopet lačni.

Našo hrano v glavnem sestavljajo ogljikovi hidrati, beljakovine in mast. Kava s sladkorjem in kruh vsebujejo po večini ogljikove hidrate, mlečno testo, jajca in meso pa velik odstotek beljakovin.

Vsak človek bi moral za zajtrk pojesti vsaj eno četrtino vseh kalorij, ki so mu dnevno potrebne. Če spadate med tiste, ki ne prenesejo obilnega zajtrka, potem poskusite vstati kako uro prej, nato pa telovadite ali pa se sprehajajte. Zelo se boste začudili, ko boste potem z velikim žetkom sedli k mizi in pospravili pripravljene prigrizke.

Zgornja skica prikazuje nekaj preprostih in efektivnih modnih detajlov, s katerimi lahko menjamo izgled naših oblek.

Kameniti „denar“ na Japu

Na otoku v Karolinskem otočju uporabljajo najbolj ne- navaden denar na svetu — kameniti denar. Čim večji je kamen, tem več je vreden. Pa ni to zlata ruda, ne, prav navaden masiven kamen po obliki podoben našemu mlin-skemu kamnu. Kamenita valuta ima na tihomorskem otoku veliko vrednost, saj morete kupiti za »novec« velikosti človeka celo več japskih vasi in plantaž. Na Japu ne poznajo ne blagajn, še manj pa banke; »denar« leži kar pred hišo, prilonjen k steno. Popolnoma varen je pred tatovi, ker mora včasih prenašati »denar« za izplačilo tudi po sto ljudi. Če je kamen manjši, si ga lastnik naprta na rame in gre kupčevati, kakor domačin na naši sliki. Za svoj »denar« si misli kupiti lepo plantažo ali vas.

Zanimivo je, da to kamenje ni z Japa, temveč z dveh sosednjih otokov. Zato je še dražje, ker mu vrednost povečujejo nevarnost in težave prenašanja.

Le »drobiž« na Japu ni kamenit. V ta namen uporabljajo otočani biserne školjke in obleke, spletene iz fine trave.

SEPAVEC • zgodba o volku

PO OLAFU ASLAGSSONU
PRIREDIL V. DRŽAJ

61

Ure, dolge ure so počasi minevale in snežilo je, da že dolgo ne tako. Naposled se je le začelo daniti. Snežni metej je prenehal in vihar je utihnil. Samo v dalji se je čulo ječanje in vzdihovanje, ki se je izgubljalo v sivini jutra. Presenečen sem bil, volkovi so izginili, česar skoraj nisem mogel verjeti.

Pol ure kasneje sem krenil na pot. Konja sem vodil za uzdo. S konjem sva gazila sneg vzdolž grebena ter trudoma napredovala.

62

Zatopljen v misli sem gazil dalje, kar Crow iznenada zahrskal. »Kaj se je zgodilo?« sem vprašal in že zagledal zasledovalce, ki so hodili po sledi, ki sva je s ponijem zapuščala v snegu. Razločno sem videl temne postave, ki so se nama približevale.

Postal sem, misleč, da zopet zagledam črnuhovo glavo. In res! Čez čas sem opazil, da je oprezno dvignil glavo nad zasneženi rob jarka ter obrnil uho v smeri proti meni. Z levim uhljem je začel nemirno gibati, ko mu je veter prinašal moj klic volke...

63

Ko sem zapustil ogenj, kjer sem taboril, so se zbrali okoli njega. Napočil je trenutek, ko mi je bilo mogoče streljati. V tropu je bil tudi Sepavec, kateremu sem zaradi Franka hotel prizanesti. Ko se mi je ponudila prilika, je zadelo in eden od trope se je zgrudil in mirno obležal.

Sepavec, ki je bil zadnji v tropu je nenadoma obstal in se napotil v drugo smer. Mali volk, ki se je ves čas držal ob njegovi strani, mu je takoj sledil. Čez čas so izginili tudi ostali...

64

Stopil sem za tropom. Z grebena se mi je nudil edinstven pogled. Na pobočju pod menoj se je zbirala goveja čreda. Zivina je tvorila krog, ki je bil sestavljen iz belih glav in kratkih rogov. Razen Sepavca so volkovi tekali okoli črede ter iskali vrzel v krogu. Niso je našli, samo glave in ostri rogovi so jim štrleli naproti.

Sepavec se je vedel pred čredo povsem mirno. Sedel je s hrbotom proti meni ter opazoval brezplodni napor tovarišev. Napadali so ločeno od štirih strani...

na sporedu v kinu „Storžič“

Kino »Storžič«, Kranj: 3. do 5. septembra franc. film »Plačilo za strah«, brez tednika. — Predstave ob 15.40, 18. in 20.20 uri. Matineji 5. septembra ob 8.15 uri »Ulica Estrapad«, ob 10.15 »Neprijatelj države št. 1«.

Kino »Svoboda«, Strazisce: 4. do 5. septembra angleški film »Ulica Estrapad« — tednik. — Predstave v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Kino »Plavž«, Jesenice: 5. do 7. septembra ameriški film »Gospa Kasanova«. Od 8. do 11. septembra ameriški barvni film »Alarm na jugu«. Predstave v torek, sredo in petek ob 20. uri, v nedeljo ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. Vsako nedeljo ob 10. uri matineja. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Letni kino »Partizan«: 3. sept. franc. film »Plačilo za strah«. 4. do 6. sept. franc. film »Neprijatelj države št. 1«. Predstava dnevno ob 19.30 uri.

Kino »Krvavec«, Cerklje: 4. in 5. septembra avstrijski film »Irena v zadregu«. Predstave ob sobotah ob 20. uri, ob nedeljah ob 17. in 20. uri.

Kino »Radio«, Jesenice: 5. do 7. septembra amer. barvni film »Alarm na jugu«. 8. do 11. ameriški film »Gospa Kasanova«. — Predstave vsak dan ob 18. in 20. uri, ob nedeljah ob 18. in 20. uri in v slučaju slabega vremena ob 16. uri. — Vsako nedeljo dopoldne matineja ob 10. uri. Cena za odrasle 20 din, za otroke 10 din.

Spečemu človeku odvzel ročno uro

Tudi Okrajno sodišče v Ljubljani ima dnevno po več kazenskih obravnav zaradi tatvin in drugih kaznivih dejanj. Preteklo soboto je bila pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani sodna obravnava proti P. J., 24-letnemu delavcu, doma iz Vodice, brez stalnega bivališča in zaposlitve. V noči od 2. na 3. avgust je popilval z družbo v Kolodvorski restavraciji v Ljubljani. Pri sedni mizi pa je dremal S. I. iz Kranja, ki je imel na roki uro. Obtoženi P. J. je bil nekoliko vinjen. Ko je na roki S. I. vi-

del lepo zlato uro, vredno okoli 32.000 din, je hitro sklenil, da si jo prisvoji. To je malo kasneje tudi storil. Uro je takoj po izvršeni tatvini prodal. Denar je potreboval, ker se je nameraval poročiti. Obtoženi je priznal krivdo in se strinjal z obtožnico. Priča pa je potrdila, da je ukradeno uro dobila nazaj čez 14 dni. Po daljšem posvetovanju je sodišče sklenilo kaznovati P. J. na 6 mesecev zapora pogojno za dobo 2 let. Obtoženec pa je obljubil, da ne bo več zagrešil kaznivih dejanj.

Stroga kazen za roparski napad

Pred senatom Okrožnega sodišča v Ljubljani je bila te dni sodna obravnava proti dvema bratoma C. M. in C. J., stanujoča v Kranju, ki sta bila zaposlena v Železarni na Jesenicah, zaradi roparskega napada na M. J. Pri napadu sta mu odvzela okoli 5.000 dinarjev gotovine in ga pri tem tudi težje poškodovala. 31. maja 1954 okrog polnoči sta s koli napadla M. J. v bližini železniške postaje v Kranju in od njega zahtevala denar. Pri tem sta ga neusmiljeno tolkla s koli po glavi in rokah in mu zlomila roko v komolcu. Čeprav je M. J. začel teči z namenom, da se jima umakne, sta ga obtožena le dohitela. Z besedami: »Denar ali glavo« sta ga nato oropala. »Dejala sta mu še, da jih itak ne bo mogel tožiti, ker nima priči. Obravnava je bila že enkrat odložena zaradi tega, ker sta obtožena na razpravi dejanje tajila. Končno ju je sodišče na ponovni obravnavi spoznalo za kriva in obsodilo C. M. na tri leta in C. J. na dve leti strogega zapora.

Nekega ameriškega študenta so vprašali, katera je največja pridobitev avtomobilske ere. »S to dobo je popolnoma prenehala kraja konja«, je odgovoril.

Vrednost slepiča

»Tovariš doktor, ali je slepič res brez vsake vrednosti?« »Za bolnika že, za zdravnika pa ne.«

Trgovski potnik

Dva pesnika se srečata v kavarni. »No, kako ti gre prijatelj, ali si že dobil kje kako službo?« vpraša prvi. »Ne«, odgovori drugi, »ampak zdaj se bavim s prodajo pohištva.« »In si že kaj prodal?« »Že; svoje pohištvo.«

Zenska leta

»Koliko let imate, gospodična?« »Triindvajset.« »In vaša mlajša sestra?« »O, ta jih ima že šestindvajset.«

Obesil se je

Pretekli teden se je obesil 20 letni P. A. iz Strazišča. V poslovilnem pismu navaja, da gre v smrt zaradi tega, ker se mu ni izpolnila želja, da bi obogatel. *

V Gorenji vasi se je v stranišni jami utopil 6 letni J. B., ki je bil duševno precej zaostajal. Kljub temu, da je bil zaradi tega pod stalnim nadzorstvom domačih, ki so zanj lepo skrbeli, je izrazil neko priliko in ušel s polja domov. Kako je do nesreče prišlo, ni točno ugotovljeno, domneva pa se, da je otrok zlezal v jamo skozi stranišče, ker je imel navado, da se je silno rad plazil po jamah.

Mladenič je namreč že dalje časa prebiral neke takolimenovane »Mojesove knjige« in knjige z nabožno vsebino, kjer je menda bral tudi, da bo v kratkem obogatel. Ker se to ni zgodilo, se je odločil za smrt. Ob tej priliki naj pripomnimo, da so vse govorice, da je bil pokojnik umorjen izmišljene in zlonamerne. Preiskava je točno dognala, da je P. A. napravil samomor.

Gibanje prebivalstva

NA JESENICAH
Rojenih je bilo od 23. do 30. avgusta 19 otrok.

Poročili so se: Janez Dornik, vratar in Alojzija Demšar, roj. Mekinda, kuharica; Stanislav Kuželčič, kapetan JLA in Alojzija Jerončič, kuharica; Fr. Mlakar, knjigovodja in Marija Zupan, laborantka.

Umrli so: Stanislava Bizjak, roj. 14. 11. 1946, učenka, umrla

24. avgusta na Jesenicah; Marija Balanč, roj. Primožič, gospodinja, roj. 7. 9. 1874, umrla 29. avgusta na Jesenicah, Murova 9; Ignac Tomšič, kurjač, roj. 3. 12. 1899, umrl 27. avgusta na Jesenicah.

V KRANJU

Rojstva: Albina Pekolj, gospodinja iz Drulovke rodila deklico; Ivana Grohan, drž. usi, iz Kranja rodila dečka; Genovefa

Rogelj, šivilja iz Strazišča rodila dečka.

Umrli so: Marija Gregoš, roj. Urbanec, roj. 19. 2. 1876 v Suhadole, zadnje preb. v Kranju — Strazišče 263, umrla dne 26. avgusta; Andrej Kalan, roj. 12. 12. 1869 v Kokrici, zadnje prebivališče Kranj — Struževo 33, upokojenec, umrl dne 24. avgusta; Anton Pipan, roj. 14. 1. 1928 v Trbojah, delavec, zadnje prebivališče Kranj, Kalvarija št. 22, umrl od 15. do 21. avgusta.

V RADOVLJICI

Poročili so se: Jože Aysenek, tehn. ref. in Bernarda Kersnik, predilka; Valentin Nemeč, zidar in Antonija Hrovat, tekstil. delavka; Franc Hanzlič, str. ključavničar in Franciška Legat, pletilja; Ivan Pipan, str. tehnik in Stefanija Vovk, tehn. risar; Anton Resman, delavec in Alojzija Hribovšek, gospodinja; Jakob Praprotnik, kmečki delavec in Katarina Ažman, gospodinj. ska pomočnica.

Obkroženje spomenika v Zapogah

Organizacija ZB NOV Zapogah — Hraše občine Smednik s podporo članstva ostalih množičnih organizacij, se že dlje časa trudi, da se oddolži vsem tistim borcem, ki so v kruti borbi s okupatorjem in domačimi izdajalci žrtvovali svoja mlada življenja. Ti dve vasic sta dali šestnajst mladih žrtev - borcev, ki so padli v času NOB. Njim v čast bo vaški odbor ZB NOV Zapogah - Hraše odkril spomenik v Zapogah dne 5. septembra 1954 ob 10. uri. Vabimo vse borce in aktiviste ter zavedne državljane, da se te svečanosti udeležijo in počaste spomenik na padle tovariše.

OBJAVA

Pozivamo vse gozdne posestnike, da je čas za vlaganje prošnje za sečnjo lesa v letu 1955. Vse informacije se dobijo na občinskih ljudskih odborih in gozdarskih revirjih: Kranj, Tržič, Preddvor, Škofja Loka, Gorenja vas in Železniki. OLO Kranj - Uprava za gozdarstvo

100 uspehov na 1 oglas

v našem tedniku

objave - oglasi

MALI OGLASI

Na Jelenovem klancu izgubljen siv moški pulover 31. avg.; prosimo, vrniti proti nagradi na upravo lista.

Zamenjam dve sobi za kuhinjo in sobo. Naslov v uredništvu.

Zamenjam trosobno stanovanje s pritlikinami z enakimi prostori. Naslov v uredništvu. Prodaj dobro ohranjen šivalni stroj Singer. — Poizve se v oglašnem oddelku ali pa pri A. Kolman, Slov. Javornik, Kidričeva 78.

Točimo pristno istrsko vino od litra naprej. Belo vino liter din 120, črno din 140. — Kranj, Savski breg, pri bivši gostilni Kumer.

Miren profesor išče v Kranju opremljeno sobo. Ponudbe poslati na upravo lista.

Iščem starejšo žensko, ki bi dopoldne pazila na triletnega otroka. Naslov v upravi lista. Prodaj kravo, ki bo oktobra teletila ali zamenjam za lahko kravo, Sitar Jože, Križe 50.

Zamenjam lepo sončno sobo na Primskovem za enako v Kranju ali na Kalvariji. Ponudbe poslati na upravo lista.

Kupimo vsako količino suhega bukovega vilanega oglja. — Ponudbe poslati podjetju Elektraná Sava - Kranj.

Prodaj kravo, dobro mlekarico, teletila bo šestič 22. sept. Praprotnik, Prezrenje, Podnart. Kuharico, kvalificirano, sprejme v službo 15. septembra t.l. Dom učencev Mlekarske šole - Kranj, Cirče 115.

OBJAVE

OBVESTILO

Na Drž. glasbeni šoli na Jesenicah bo vpisovanje v dne 8., 9. in 10. septembra od 10. do 12. in od 16. do 18. ure. Novi gojenci naj prinesejo k vpisu zadnje spričevalo matične, stari pa zadnje spričevalo Glasbene šole. (Pričetek pouka bo 15. septembra 1954.)

Drž. Glasbena šola Jesentce

Razpis

1. Kmetijska zadruga Žiri razpisuje mesto upravnika gostilne »Sora« v Zireh. Pogoji: Popolna srednja šola, strokovni izpit in več let gostilniške prakse. Ponudbo je poslati na upravo Kmetijske zadruge Žiri.

2. Kmetijska zadruga Žiri razpisuje mesto poslovodja za poslovalnico z mešanim blagom v Zireh.

Pogoji: Vajeniška doba, strokovni izpit in vsaj 2 leti prakse v trgovini. Ponudbo je poslati na upravo Kmetijske zadruge Žiri.

Pripominjamo, da za mesto poslovodij v obratih Kmetijske zadruge ni potrebno pošiljati razpisa na Občinski ljudski odbor v potrditev.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

razpisuje ABONMA za sez. 1954/55

Redni abonmaji:

1. Premierski abonma za 8 premier v sezoni. Abonenti tega abonmaja dobe vse premiere v sezoni razen mladinskih predstav, ki so izven abonmaja. Abonma ni vezan na določen dan v tednu.

2. Abonma red »A« ma predstave redno ob torkih zvečer, red »B« redno ob petkih zvečer. Abonenti teh dveh abonmajev dobe po 8 ponovitev vseh uprizorjenih del, razen mladinskih.

3. Delavski abonma red »E« in »F« sta popoldanska abonmaja. Predstave za ta dva abonmaja niso vezane na stalni dan v tednu.

4. Mladinski abonma red »C« bo imel predstave ob četrkih popoldan.

5. Redni abonmaji v večjih krajih Gorenjske. Gledališče bo prihajalo v te kraje redno gostovat s svojimi predstavami.

Izredni abonmaji:

1. Za podjetja, ustanove, zavode, šole, organizacije in razne druge skupine bo gledališče na željo uredilo posebne abonmaje in izvedlo zaključene predstave posameznih del.

Cene in plačilni pogoji:

Obvestilo

Komisija za štipendije pri LOMO Kranj obvešča vse, ki žele štipendije za študij na srednjih, strokovnih in visokih šolah, da upoštevajo sledeča navodila:

1. Prošnje naj vlagajo le prosilci z območja LOMO Kranj.
2. Prošnje se vlagajo pri LOMO Kranj, Svet za zdravstvo in soc. politiko (soba 15/II).
3. Vložiti je treba:

- a) prošnjo z obrazložitvijo in kratkim življenjepisom;
- b) izpolnjeno Vprašalno polo za štipendiste (dobi se pri KAD in na I. gimnaziji).
- c) potrdilo o premoženjskem stanju;
- d) potrdilo o dohodkih članov skupnega gospodinjstva;
- e) potrdilo o šolanju, šolskem uspehu in opravljenih izpitih.

4. Prošnje z vsemi potrebnimi potrdili je treba poslati na gornji naslov najkasneje do 15. septembra 1954, ker kasneje vloženi prošnji ne bomo mogli upoštevati. To velja tudi za lanske štipendiste.

Komisija ne bo upoštevala prošnji z nepopolnimi podatki.

Komisija za štipendije LOMO KRANJ